

MAGYAR L

+ 3 lei

Taxa postală
aprobării Dli

Nagys. Ramaszetter Róbert urnak
ROMANIA Disztár 1 2

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 280 (1426) szám * Csütörtök, 1936 december 10

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Averescu tábornagy emlékezései

Averescu tábornagnak az olasz-román viszonyok alakulásáról szóló cikksorozata értékes és tanulságos visszaemlékezéseket közöl legutóbb a romániai népkisebbségi magyarsággal kötött ugynevezett „csucsai paktum”-ról is. Ez a paktum még 12—14 esztendővel ezelőtt jött létre az Averescu és Goga által vezetett néppárt, s az akkori magyar-párt között. Tartalma szerint a volt magyar tisztviselők, az egyházak és iskolák ügye felől volt benne részletekbe menő megállapodás, továbbá egyes népvagyonok (pl. ciuci magánjavak) visszaadásáról, az ipari, kereskedelmi és adózási kérdésekben a magyar kisebbségi népelem helyzete és érdekei biztosításáról, a községi, megyei és országos képviselet arányairól. Az egyezmény első alapvető szövege után még egy további módosításokkal ellátott szöveg is jött létre, melyet az Averescu tábornagy kormányra jövelekor szerkesztettek. Ez a pötszöveg inkább a választási technika tekintetéből írt elő a két egyezkedő párt között összefüggéseket.

Azt hisszük, ennek az utóbbi paktum-pótlásnak a félreértésre alkalmas elmagyarázása, aztán magának az alap-paktumnak az igen sok részben való nem teljesítése okozta, hogy az egyezmény minden külön felmondás nélkül megszűnt, elfelejtetődött, félrehárított a gyakorlati politika útjából. Persze Averescuéknek a kormányból való váratlan eltávolítása is egyik nagy akadálya volt annak, hogy gyakorlati megvalósulások állhassanak elő. De ez a körülmény még egymagában nem lehetett volna elég az egyezmény elveinek teljes elhallgatására, mert a tábornagy néppártjának módjában lehetett volna, hogy azokat az ellenzékéről is hangoztassa és sürgesse. Végtére is Averescunak és Gogának a román politikai életben sokkal nagyobb a tekintélye, semhogy az ő szavuk ezt az ügyet ne tarthatta volna kellően napirenden, s ne sürgethetett volna ki egyre jobb és jobb megoldásokat. Ez a fejlődés elmaradt. Viszont a román politikai közélet másik két nagy pártja, a nemzeti parasztpárt és a liberális-párt a maga részéről mitse tett, hogy a kisebbségi kérdés irányában kiegyenlítő és tisztázó felfogások jöjjenek létre. Sőt ketten egymással versenyezve, e kérdés mindinkább való elhomályosításában és elhallgatásában keresték a megoldást.

Természetesen így megoldás nem jöhet létre, s a probléma megmarad elhallgatott ügynek. De minél inkább elhallgatják, annál mélyebbé és érzékenyebbé válik. Körülbelül ebben az állapotban van mai napság.

Mikor Averescu tábornagy cikke az első megoldások emlékét fölleveníti, akkor egyúttal valami nagy figyelmeztetésként is hat, hogy az elhallgatott és megoldatlan állapotot észbejuttassa. A tábornagy nagy stratégia volt a háborúban, s ennek a nagy mozdulatok iránti érzéknek és tehetségnek a hajlamait átvitte a békeszervezés területére is. Ott is látja és látatja, hogy miféle lényegtől függ az ország közéletében a belső kiegyenlítések létrejövele, s hogy ez milyen nagy kihatással van a külpolitikai kiegyenlítődések megindulására is. Legutóbbi cikke világosan rámutat arra,

Antonescu külügyminiszter helyett Badulescu alminiszter utazott Genfbe

Péntekre összehívták a parlament két házának külügyi bizottságát

Bucuresti. Saját tud. Ismeretes, hogy Antonescu gyöngékedése miatt Badulescu alminiszter utazott el a népszövetségi ülészakra. Az angol események miatt V. Antonescu lemondott párizsi útjáról is, így a parlament külügyi bizottsági ülésének elhalasztása indokolatlan volna. Tegnap a képviselőház ülésén be is jelentették, hogy a külügyi bizottságot, amelyen Antonescu megtartja külpolitikai expozéját, december 11-én, pénteken d. u. 5 órára hívják össze. Tatarescu kedden délután a lakásán meglátogatta Antonescut és hosszas tanácskozást folytatott vele a külpolitikai helyzetismertetés szövegére vonatkozólag.

A reggeli lapok értesülése szerint a kamara ülése alatt Antonescu külügyminiszter az ellenzéki pártok vezéreivel folytatott tanácskozásokat. Antonescu ismertette a kül-

ügyi bizottság ülésének programját, amelyen a nemzetközi helyzetről kíván beszámolni. A külügyminiszter reméli, hogy az ellenzéki pártok képviselői nem támasztanak nehézségeket a külügyi bizottság ülésén.

Antonescu egyébként részletes felvilágosítást ad:

1. A francia-román szövetségről.
2. A kisantantrol és Románia helyzetéről a kisantantban.
3. Az 1934 február 9-iki athéni egyezményről.
4. A szomszédállamokkal való viszonyról.
5. És a nagyhatalmakkal való kapcsolatokról.

A külügyi bizottság pénteki ülését általános érdeklődés előzi meg.

Bratianu Gheorghe beszéde az orosz kérdésről

Bucuresti. Saját tud. A kamara keddi délutáni ülésén Gh. Bratianu napirend előtt foglalkozott az Osztrorovszky cikkével kapcsolatban keletkezett vitával és általában a román-orosz viszony kérdésével. Megdöbbenőnek mondotta, hogy Oroszországban olyan térképek és cikkek jelenhettek meg, mint amilyeneket Pamfil Seicariu bemutatott.

Emlékeztetett Titulescunak adott válaszára, amelyben annakidején kijelentette, hogy mindaddig, amíg Oroszország nem másította meg Basarabiára vonatkozó felfogását, a mi viszonyunk komolyan nem mondható. A Krasznaja Basarabia cikke megütközést kelt, de még megdöbbenőbb Dascovici professzor közlése, egy hivatalos jellegű könyvben a román-orosz vasúti egyezményről, amelyben csak a vasúti hálózatok érintkezési pontjáról történik említés, de nincsenek feltüntetve

még a szerződő felek sem, szó sincs benne határról, vámról, stb.

Az említett folyóiratban ilyen kitételt találtam: „Basarabia elfoglalása az idegen imperializmus első szovjetellenes ténye.”

— En óhajtom a jó szomszédi viszonyt, de azt komoly alapokra kell fektetni. Mindig hangoztattam az orosz hadsereg áteresztésének ügyével kapcsolatban, hogy ne nyissuk meg határainkat egy olyan állam hadseregének, amely nem ismerte el ezeket a határokat.

— En is figyelmesen elolvastam Osztrorovszky cikkét. Ez a cikk azonban bizonyos célasokat tartalmaz európai tüzfészkekre, amelyek ellen a kisantantnak küzdenie kell.

Bratianu visszautasítja a tanácsadást, amire, mondja, a kisantantnak nincs szüksége. A kisantant különben sem lesz senki tűzoltója.

hogy az a bizonyos „csucsai egyezmény” az olasz és magyar államokban is barátságos visszhangokat keltett. A tábornagnak ezt az emlékeztetést olyanak látjuk, mely nemcsak egyszerű idézése a multnak, hanem jól felfogva, a mai helyzetben is gyakorlati hatású eligazító lehetne.

A magyarpárt parlamenti csoportja legközelebb is megismételte a parlamentben azt a kívánatot, hogy a népkisebbségi kérdés vonják ki a pártvetelkedések ellentétéből. Tegyük pártok fölötti ügyé, mintegy társadalomtudományi megvitatások, eligazodások és kiegyenlítések tárgyává. Tegyük olyan szakkérdéssé, melyben kölcsönös őszinteségre törek-

véssel és így az őszinteség elérésével is — mindent, de mindent kiemelnek az elhallgatásból, s ekként mindent megoldáshoz segítenek. Semmitse hagynak lappangó, rejtett tételnek, s így eleve kiküszöbölik, hogy ellentétes érzékenységek zavarhassák az ország népei közötti belső békét, egyetértést és egymás iránti megbecsülést. Főképpen pedig azt érnék el így a pártok fölötti szenvedélytelenséggel és kölcsönös megértéssel, hogy amiben megállapodnak, azt meg is tartásák és megvalósítsák.

Azt hisszük, ezen a módon nemcsak föltámasztható, de állandóvá is tehető mindaz a külpolitikai barátság, melyről Averescu tábornagy olyan tanulságos emlékezéseket közölt.

Madridnak csak órái vannak, mondja a spanyol főváros vezető kommunista lapja

Kilenc orosz hadihajó indul a Feketetengerről Spanyolország ellen. — A Szibériába száműzött politikai foglyokat a szovjet a spanyol nemzetiek elleni harcra kényszeríti

Párizsból jelentik: A Madridban megjelenő „Mundo Obrero” című kommunista lap keddi számában vezércikkben foglalkozik Madrid helyzetével. Elismeri, hogy Madridnak már csak órái vannak hátra s nem sokáig tudja tartani magát.

Londonból jelentik: Az angol parlamentnek az az öt tagja, aki Spanyolországban a helyzetet tanulmányozta, ma visszatért Angliába és kihallgatáson jelent meg Eden külügyminiszternél, aki előt jelentést tett a spanyolországi ut eredményeiről. A kihallgatás részleteiről egyelőre még nem került ki semmi a sajtóba.

Párizsból és Madridból érkező jelentések szerint egyébként a spanyol harctéren változó szerencsével folyik a harc. A Havas-ügynökség bilbaói értesülése szerint az ordunoi körzetben a kormány csapatok erős támadásba mentek át és elfoglalták Sobrehaya, valamint Carde falvakat. A kormány csapatok öt kilométernyire nyomultak előre és elfoglalták azt az országutot, amely Murciába vezet. Ugyanezt megerősíti a baszk védelmi-bizottság mai jelentése is, amely még közli, hogy az a hadtest, amely vasárnap a San Pedro hegyet foglalta el, folytatta előnyomulását és ma reggel

kézigránátok segítségével elfoglalta a felkelők sörnavacsi állásait, valamint a merlanói magaslatokat.

Ugyanakkor a guadalajarai szakaszon a fölkelők támadtak hevesen. Különösen a fölkelők repülői fejtették ki élénk tevékenységüket.

A fölkelők repülői husz embert megölték és sok házat romboltak össze.

KÜZELEDIK AZ OROSZ HADIHAJÓRAJ.

Konstantinápolyból jelentik: Az újságok jelentéseket közölnek arról, hogy a Szovjet Jegyzékét intézett a török kormányhoz, amelyben a montreuxi szerződésre való hivatkozással bejelenti, hogy egy kilenc egységből álló orosz hajóhad a Fekete tengerről jöve, áthalad a Dardanellákon. A szovjet hajóhad egy csatahajóból, két torpedó vadászajóból, egy torpedórombolóból és három tengeralattjáróból áll. Miután a montreuxi szerződés értelmében a Szovjetnek nyolc nappal hamarabb kell az erre vonatkozó bejelentést megtennie, arra szá-

mitanak, hogy az orosz hajóhad a jövő hét közepe táján halad át a tengerszoroson.

BÜRTÜN HELYETT INKÁBB HARCTÉR.

Párizsból jelentik: A spanyol nemzetiek főhadiszállására több olyan hadifoglyot szállítottak, akiket a szovjet egyenesen Szibériából hozatott vissza és küldött ki a spanyol harctérre. A foglyok elmondják, hogy politikai vétségeikért már több éve büntetésüket töltötték

Beomlással fenyegetnek Clujon a folyómenti házak

Harc a város vezetőségével, amely a gátépítési munkálatok költségeinek felét a telektulajdonosokra akarja hárítani

Cluj. Saját tud. Az 1925-iki nagy árvíz óta a Somes medre állandóan mélyül. A városi mérnöki hivatal megállapította, hogy átlag 1 m. 45 cm.-es a meder süllyedése, amely a partmenti ház- és telektulajdonosoknak nagy károkat okoz. A pusztulás veszélye fenyegeti a partmenti épületeket, ha idejében nem akadályozzák meg a meder süppedését. Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy a vághid közelében egy partmenti ház balszárnya összeomlott. Érthető megdöbbenést keltett a hivatalos vizsgálat megállapítása, amely szerint a ház összeomlását a víz sodrának megváltozása és a meder süllyedése idézte elő.

Most ez a veszély fenyeget csaknem minden partmenti épületet...

A háztulajdonosok már hónapokkal ezelőtt kérték a meder rögzítő munkálatok megkezdését, de — eredménytelenül. A felhívásnak csak annyi eredménye volt, hogy néhány cölöpöt vertek le a mederbe, hogy a víz sodrását meglassítsák.

A háztulajdonosok többszöri sürgetésére a város vezetősége most utasította a mérnöki

Szibériában, midőn a szovjethatóságok felszólitást intéztek hozzájuk, hogy abban az esetben elhagyhatják börtönüket, ha kötelezik magukat arra, hogy beállnak a Spanyolországba induló menetszádba.

BOMBÁT KAPOTT EGY NORVÉG HAJÓ.

A norvég távirati iroda jelenti, hogy a „Gilnes” nevű norvég tehergőzöst tegnap bomba érte a spanyol partok közelében. Egy norvég állampolgár életét vesztette és az utasok közül hatan megsebesültek. A hajó erősen megrongálódott.

MEGSEMMISÜLT A SPANYOL HARCTÉRE SZÁNT LŐSZERVONAT.

Moszkvából jelentik: Tallingrad mellett, Kolban állomáson szörnyű robbanás történt. Eddig még ki nem derített ok miatt felrobbant egy ott állomásozó löszervonat, melyet Odeszszán keresztül a spanyol harctérre irányított az orosz hadvezetőség. A robbanás következtében az egész löszerrakomány megsemmisült és elpusztult a szomszédos sínpáron állomásozó petróleumvonal 16 kocsija, amely benzinnel terhelten szintén külföld felé volt irányítva.

hivatalt, hogy készítse el a meder rögzítő munkálatok tervét. A mérnöki hivatal megállapítása szerint több gátat kell építeni, hogy a meder süllyedését megakadályozzák.

A tervek elkészítése után harmincnyolc folyómenti telek tulajdonosát hívták össze megbeszélésre. A tanácskozáson a telektulajdonosok legnagyobb megdöbbenésére kiderült, hogy a város vezetősége a gátépítési munkálatok költségeinek a felét a telektulajdonosokra akarja áthárítani.

A telektulajdonosok most élénken tiltakoznak: a városi adót pontosan behajtják, — jogtalan és furcsa az újabb követelés...

P. Esser S. J.—Lukácsy I.:

Negyedóra a szószéken III.

„Szentbeszéd az egyházi év jelesebb ünnepeire.”

Ara 85 lei és 10 lei portó

Kapható könyvosztályunknál

Kisütött a nap

Írta: Tóth Nándor

Tizenegy óra elmúlt már, amikor Déry János felébredt. Fájt a feje. Legelőször egy jó pohár vizet hajtott fel, aztán kinézett az ablakon.

Kint az őszi szél kölkömdra hancúrozott a falevelekkel.

Nemsokára megszólalt az előszoba csengője. Mivel ilyenkor már senki sincs a lakásban, kénytelen volt maga ajtót nyitni.

Jóska bácsi volt, az öreg hordár, Fifitől hozott levelet. János kellenlenül kotorászott a zsebében, de végre is, hogy egy ötpengősnél egyebet nem lát, hanyagul szólt oda az öregnek: „Majd máskor, Jóska bácsi”.

— Igenis, nagyságos úr! — Azzal sarkon fordult és elcsoszogott.

János egy darabig nézett utána. Jó lett volna talán egy aszpirint hozatni vele?

Mindegy, most már késő, az öreg úgyis elment.

Szemé rátévedt a levélre.

Mohón bontotta fel.

Kedves Filó, remélem kialudtad magadat. Estére a Casinóban csuda klassz műsor lesz. Bobó, a gerinctelen néger táncol. Megnézzük! Papa szerez jegyet! Csókoiom azt a kis okos fejedet. Fifi.

János csodálkozva állt meg egy pillanatra az „okos” szónál, aztán felsóhajtott.

Sejtelmes félvak gondolatok cikáztak agyában.

Már régen volt az, amikor okosnak lehetett nevezni Déry Jánost, állapította meg végül is az előszüremkedő igazságot. Régen... talán fél, talán egy éve is van, hogy még csak a lecke-könyvét sem íratta alá.

Igen, pontosan azóta, amióta ezt a lányt megszerette.

Nincs egy pillanat nyugta sem. Szereti mindig maga mellett érezni. És már csak az anyja beleegyezését várja, aztán megtartják az eljegyzést.

A lány is szereti. Ir, izen, telefonál, vagy jön. Igen, jön. Apróka csacsi kifogásokkal.

Oh az együttléthől sohasem elég. János öltözködni kezdett, közben megtalálta a háziaszony mosdóra tett céduláját, amelyben újra kéri a már két hónap óta elmaradt labkért.

Dühösen elhajította a papírt és a szekrényhez lépett. A könyvei közé túrt, de gallér helyett egy csörgős papírsapka akadt a kezébe.

Nincs egy hete, hogy Fifi a fejére nyomta, azon a szigeti mulatságon, a Kék egér mulatásban.

Nyafogott a dzsessz, forogtak az emberek, mintha megkergültek volna és ők ketten összebújva, minden pórussal külön-külön itták a duhaj éjszaka minden gyönyörűségét.

Fifi feje a vállára hajlott, nem zavarta őket senki, mindenki táncolt, még a mama is ott keringett a parketten egy nyurga, kissé ódivatú bókókat mondogató ural. Amikor dr Zsába visszavezette az asztalhoz, hogy egy kissé ki-

igazítsa, Fifi csak akkor rezzent össze a mama láttára, hogy a realitások partjára evezzen hirtelen a lila ábrándok kódos felhőjéből.

Sietve mentek táncolni.

Oh, micsoda csodálatos tánc volt ez. Igaz, hogy egy kicsit sokat ittak, ő is, de amint a kedves másnap bevallotta, nemcsak a mama, meg Zsába úr, hanem Fifi is.

János elkészült az öltözködéssel és az apróságokat kezdte átrakni a zsebeibe. Óra, cigarettá-tárca, öngyújtó, meg az öt pengő.

Amikor az öt pengő akadt a kezébe, harag szorította össze a szívét. — Kevés, kevés... Hiába minden... A cigány, az ital, esetleg a vacsora... hm, pedig ez már hónapok óta így megy, amióta a lányt megismerte. Valósággal csak éjszaka él. Nappal alszik. Most jutott csak eszébe, hogy ő még teljes napfényben nem is látta Fifit, a jövődő feleségét.

Vajon milyen lenne teljes napsütésben az arca, a bőre lent a pusztán, kint a tarlok között.

Vajon lenne-e olyan kissé barna, mint Erzsikéé?

János szeme előtt felmerült most mind a két lánynak az arca. Szerette volna Fifit a szabad mezőn táncoló, izzó napsugarában látni.

El is határozta, hogy legközelebb egy kirándulást szervez valamerre. A lelkes gondolata azonban nemsokára ellanyhult, mert újra az öt pengő jutott az eszébe.

Pénzt kell szerezni... pénzt kell szerezni... kopogott néhány pillanat mulva már a lépésön lefelé. A kapuban egyszerre két hitelezője-

Svájc új elnöke Troillet katolikus konzervatív képviselő

Megbuktak a genfi szociáldemokraták

Bernből jelentik: A svájci szövetségi gyűlés hétfőn este összeült téli ülészakára. Az ülésnap napirendjén szerepelt egyebek között a szövetségi elnök megválasztásáról szóló törvényjavaslat is.

A nemzeti tanács Troillet wallisi katolikus konzervatív képviselőt 143 érvényes szavazattal 135 szavazattal elnökévé választotta. A rendi tanács egyhangulag eddigi alelnökét, Hauser Ervint választotta elnökévé.

Ugyancsak a hétfői nap nagy eseménye a genfi szocialisták bukása.

Genf városa és a genfi kanton hétfőn ünnepélyesen beiktatta hivatalába a legutóbbi választásokon nagy többséget szerzett államtanácsi tagokat, akik kizárólagosan a nemzeti pártok képviselőiből kerültek ki. Genf ügyeit eddig szocialista államtanács vezette. A hivatali eskü letétele a Szent Péter székesegyházban nagy pompával történt.

Vásárhelyi János református püspök eskütétele a király előtt

Bucuresti. Saját tud. Szerdán délelőtt történt meg Vásárhelyi János református püspök ünnepélyes eskütétele a király előtt. A püspökért 2 udvari gépkocsij érkezett 12 óra előtt a Splendid szállodához s Vásárhelyi János püspök Laár Ferenc lelkész, orsz. képviselő és gróf Teleky Artur egyházmegyei főgondnok kíséretében indult az ünnepélyes eskütételre.

A királyi palotában előbb az egyik szalonba vezették őket, mert előbb a mexikói követ mutatta be megbízólevelét Őfelségének.

Azután behívták Laár Ferencet a trónterembe, aki a trón előtt elkészített asztalra elhelyezte a bibliát s megállt a trón előtt.

Az udvari szertartásmester és a vallásügyi miniszter erre bevezette Vásárhelyi János püspököt és kíséretét. A püspök a trón előtti bibliás asztal előtt megállt s mélyen meghajolt a király előtt. Őfelsége az üdvözlést szintén meghajlással fogadta.

Jamandi vallásügyi miniszter olvasta fel ezután az előírt esküformát, melyet a püspök utánamondott s aláírt. Az esküt aláírta Teleky Artur gróf főgondnok, Laár Ferenc és Jamandi miniszter is.

Vásárhelyi János püspök hosszabb beszédben megköszönte Őfelségének választása megerősítését s a király további jóindulatába ajánlotta a református egyházkerület ügyeit. A király meleg szavakkal válaszolt a beszédre, majd közvetlen hangon elbeszélgetett a püspökkel és kísérelével, s azután eltávozott a trónteremből. Ezzel az eskütételi szertartás véget ért.

vel is találkozott.

Igen elszégyelte magát. Hirtelen elhatározással döntött. Haza szaladok egy kis pénzért.

Ettől aztán egészen felvidámult. A fejfájása is elállt.

A jegy négy ötven, még csak egynehány sor fűtőnek, aztán már bent is ült a vonatban.

*

Otthon éppen szántás volt. Melegen süttél a vénasszonyok napja. Jánosnak kedve szotytyant körülnézni. Dél felé Erzsike is felkereste a határban. Levelet hozott utána.

— „Biztosan nagyon várod”.

János felbontotta a levelet. Egy estélyiruhás derékig dekoltált nőnek a fényképe volt benne, futurisztikus fénynyalábok között. A lábánál egy labdával hevert. Fifi fényképe.

Ebben a pillanatban teljes fényvel kísért a nap.

János rápillantott Erzsikére.
— A lány szemei ragyogtak, tiszta meleg ragyogással.

Eppen odaért a kisbéres az ekével.

A fiú messze hajította a fényképet, aztán kivette a gyerek kezéből az ostort. A lány ijedten kiáltott.

— Mit csináltál, János?

A fiú hamiskásan nevetett vissza.

— Megpróbálom lelkem, hogy tudok-e még ezántani.

Azzal hatalmasat kondított az ostorral.

Erzsike arca biborvörös lett és a szíve, meleg, hűségese szíve sehesebben kezdett dobogni.

Diplomáciai tárgyalások az olasz-román-magyar külpolitikai viszony alakulásáról

Averescu tábornok cikke a ciucei paktumról

Bucurestiből jelentik: Napok óta feltűnő cikkeiben foglalkozik a Néppárt vezére, Averescu tábornagy a román-olasz külpolitikai viszony régebbi fordulataival. Ez a viszony éppen a tábornagy kormányzása idején volt a legbarátságosabb. E barátságról kifejezetten szerződés is jött létre, s ennek aláírása után Durazzo márkí bucuresti olasz követ fölkereste Averescu tábornagyot, mint akkori miniszterelnököt. Mussolini nevében kérdést tett, vajjon a román kormány van-e ellenvetése egy esetleges román-magyar közeledéssel szemben?

— Határozottan azt válaszoltam, — írja Averescu tábornagy az *Indeptra*-ban közölt legújabb cikkében, — hogy nem tudom, milyen minőségben élhetnék ellenvetéssel. Különben is az volt a véleményem, hogy egy ilyen közeledés semmiképpen sem lehet hátrányos Romániára nézve.

— Első megjegyzésem arra vonatkozott, hogy még az olasz barátsági szerződés előtt, barátsági szerződést írtam alá Franciaországgal és Olaszországgal semmilyen kifogást sem emelt az ellen, noha Franciaország és Olaszország között a viszony a lehető legfeszültebb volt akkoriban. Hiszen Tuniszt okkupálták a franciák. Marseilleből negyvenezer olasz munkást üztek ki, ami az olasz népben rendkívüli elkeseredést keltett Franciaországgal szemben. Amikor pedig Olaszország, Tunisz elvesztése után, Tripoliszban keresett kompenzációt, Franciaország kijelentette, hogy az olasz csapatok Tripoliszba való bevonulását háborus ultimátumnak tekinti. Mindezen felül a francia-olasz feszültséghez hozzájárult az a körülmény is, hogy az Olaszországból a fasiszta rezsim elől elmenekült kommunistákat Franciaország nagyon barátságos fogadtatásban részesítette.

— Ennek ellenére, amikor az olasz-román szerződést aláírtuk, Franciaországról csak barátságos szó esett közöttünk. „Nem tudom, — mondotta nekem Mussolini, — hogy ellenségeim és ezalatt a kommunistákat értem: miért találnak olyan barátságos fogadtatásra éppen Franciaországban.” Ebben a megjegyzésben inkább keserűség, mint szemrehányás volt.

— Második megjegyzésem arra vonatkozott, hogy akkoriban nem ismertem az olasz-magyar barátsági szerződésnek a tervét. Másrészt pedig tudtul adtam, hogy egy évvel ezelőtt magam kötöttem barátsági szerződést országunkbeli magyarokkal, amely szerződés ciucei

néven ismeretes. Ez a paktum három példányban készült. Az egyiket személyesen nyújtottam át Ferdinánd királynak. Teljesen megbízható forrásból tudom, hogy e paktum megkötése nagy örömet keltett budapesti hivatalos körökben. Szerencsétlenségére a paktum nem volt tartós, mert a nálunk megszokott politikai intrika nyomban és biztosan olyan éket vert, amely ártalmára vált az országnak.

— Két nappal később újra felkeresett Durazzo márkí s rendkívül örvendetes dolgokat közölt velem. Elmondotta, hogy továbbította válaszat Rómába, a maga részéről hozzátoldva, hogy aggodom az olasz-magyar barátság terve miatt, holott ez valójában nem volt így. Közölte velem röviden annak a válasznak lényegét, amelyet táviratára kapott. A római válasz szerint Romániának nincs oka aggodalomra, mert mindenről, amiről Róma Budapesttel tárgyalni fog, először Bucuresti fog tudni és Bucuresti hozzájárulása nélkül semmi sem fog történni e téren. Durazzo márkí közléséhez hozzátette még a következőket: „A kormány feje felhatalmazott arra, hogy Önnel személyesen közöljem a következőket: A Róma és Budapest közötti közeledést Románia előnynek kell, hogy tekintse. Önök ebben a szerződésben garanciát kell, hogy lánssanak az ország nyugati biztonságára, abban az esetben, ha a körülmények úgy hoznák magukkal, hogy frontot kell alakítaniok kelet felé.

— Nem kérhettem több felvilágosítást, különösképpen azért, mert jól ismertem azt az embert, akitől ez a biztosíték érkezett. Még ma is rejtély számomra, hogy miért változott meg Romániának Olaszországgal szembeni álláspontja az 1927. évi június 4-iki dicsőséges politikai puccs után.

Lezuhant a világ legnagyobb katonai repülőgépe. Newyorkból jelentik: Seattleban lezuhant a világ legnagyobb katonai repülőgépe. A szerencsétlenség a katonai repülőtéren történt s részletes jelentést még nem adtak ki a katonai hatóságok, csupán annyit mondanak, hogy az új típusú gép gyakorlatozás közben zuhant le.

TÖBBSZÁZ HALOTTJA VAN A TÖRÖK-ORSZÁGI ÁRVIZNEK. Ankarából jelentik: Az utóbbi napok felhősakadásai Adanában és környékén nagy áradásokat okoztak. Csupán Adanában 600 ház dőlt romba, a víz az utcákon kétméter magasán áll. Azt hiszik, hogy az áradásnak többszáz halottja van. Mintegy 30 ezer ember hajléktalanná vált. Az árvízszujtotta lakosságnak egyelőre lehetetlen segítségére sietnie. A vasuti, távbeszélő- és táviró-összeköttetés megszakadt. Az ár eddig nem apad.

Megérkeztek Julianna holland trónörökös esküvőjére az első vendégek.

A napokban érkezett meg Hágába Adipata Ariv Mangkoe Nangora, a leggazdagabb indiai szultán, hogy résztvegyen a holland trónörökös januárban megtartandó esküvőjén. A szultán (balról az első) mellette leánya és felesége.

A KOMMUNISTA HŐSIESSÉG

Irta: gróf BATHÁNY JÓZSEF

A spanyol események szörnyűségeiről, az égbekiáltó kegyetlenkedésekről naponként értesít bennünket a világsajtó. A reggel, délben és este megjelenő újságok hasábjain át közlik a legújabb véres kínzásokat. Borzadva veszünk tudomást ezekről a rémtettekéről. Olvasunk hősiességről, mártírlelkéről, papokról, szerzetesekről, apácákról, akik Krisztus király nevét kiáltva mennek a halálba, akiket keresztrefeszítenek, meggyaláznak, petróleummal leöntve felgyújtanak. De ámulattal, szinte csodálkozva hallgatjuk a rádió és újságok jelentéseit a városi miliciának ellenállásáról és elgondolkozunk afelett, hogy vajjon mi az az ösztökélő erő, mely a spanyol anarchisták és kommunistáknak megadja a nemzetiekkel szemben tanúsított szívós ellenállást és mi hajítja őket a legembertelenebb kínzások elkövetésére. Lehetetlen, hogy ez csak a szociális nyomorból folyó, vagy demagógok által mesterségesen szított gyűlölet lenne. Nem lehet ez így már csak azért sem, mert hiszen a gyűlölet maga, mint tettestet irányító érzelem vagy eszme, nem más, mint pusztán negatívum, amely jóllehet valami ellen irányul, annak azonban csak lerombolására törekszik anélkül, hogy új építőenergiát tartalmazna. Kell, hogy ennél még valamivel több, ezenkívül még valami más lelkesítse őket. Egy magában véve málységesen lelki momentumok jelenléte szükséges, mely nélkül ilyen emberfeletti tartós megerősítés, lemondás, nélkülözés elképzelhetetlen.

Hősöket nevelő szellemi erő ösztökéli őket, egy Istentől megfosztott, dekrisztianizált, ematerializált, messiásváró, az üldözés új modern sántáni tana. A földi paradicsom megalkotása lebeg szemük előtt, mely Isten, vallás, lélek, túlvilág tagadásának természetes következménye. A földi paradicsomvárás, vagyis az anyag végnélküli imádata, istenisítése. Teljes odaadás annak a gondolatnak, hogy a jövőben kényelmes, kellemes, jó lesz az élet, ha nem saját maga számára, úgy legalább az elkövetkező jövő generáció számára. Egy vallást helyettesítő eszme ez, mely oltárt állít az anyagnak, imádvá a közepes, jómódú, egyenlő és gépszerűen konszolidált életet. Hogy a kommunizmusnak földi megváltástana valóban valami, ami a valláshősöket nevelő misztikus energiáját igyekszik pótolni, azt nemcsak a spanyol, de a Szovjetország állapotok is fényesen bizonyítják. Érthetetlen volna a szovjetmunkás magatartása, aki minimális bérért, éhezve, nyomorogva dolgozik évekig és amenynyiben meggyőződéses kommunista, boldogan teszi ezt. O nem magáért, saját boldogságáért, nem a jövő generációért dolgozik, hogy megvalósulhasson számukra az a kiegyensúlyozott, nyugodt állapot, amikor mindenki jómódú és egyenlő lesz a földi paradicsomban, a szovjetmennyországban. Ez az a belső energiát nyújtó hazug, sántáni idea, mely lelkeknek mintegy természetes vallásszükségletét kielégítve, egyenesen hősies cselekedetekre készíti. Démoni szemfényvesztés, nagy ígéretek, egyelőre elérhetetlen jómód, bőség, paradicsom itt a földön. Ez a kommunizmus ideálja, lelkisége, sőt mondhatjuk: misztikája. Klaus Mehnert, a Moszkvában élő német író, aki az eseményeket abból a jól ismert, nagyon objektív és tudományosan pártatlan szemszögből nézi, mely azonban több-kevésbé mégis csak szovjetbarát, a kommunizmus lelkiségéről így ír: „Jugend in Sowjetrußland“ című könyvében: ... Auch der Sozialismus ist eine Heilslehre, die den Wunsch des Russischen Menschen, sich an eine ausser seinen Person liegenden Kraft hinzugeben und wenn es sein muss, sich für sie zu opfern erfüllt. Zwar ist das Paradies kommunistisches Gemeinwesen genannt und vom Himmel auf die Erde herunter geholt worden, doch liegt es genauso ausserhalb des Lebens der heutigen Generation, wie das Himmlische Reich“. Az emberi lélek, mely elfordult Istentől, új vallást helyettesítő lelkiség után kutat és a kommunista megtalálja ezt az anyagi jólét a földi mennyország gondolatában, melyért képes minden egészségét, erejét odaadni, hős lenni. Az egész gondolat tisztán ördögi, kezdetétől a végső kivétel megkísérléséig. Eszeveszetten rohannak,

rombolnak, dühöngenek, zúznak, gyilkolnak, mint az ördögöt meg szállottak. Démoni misztika hősel, aszkéták. Mert vajjon nem hősök-e San Sebastian védői, vagy az Oviedót támadó bányászok? Lelkesednek, dolgoznak, küzdenek, meghalnak, miért? hogy a lélekből kiragadt vallás helyébe lépett új üdvözítő tannak szolgáljanak.

A kommunizmusnak mint tömegőrületnek ez a legveszedelmesebb oldala, de ugyanakkor éltető ereje is. Nincs veszélyesebb és rombolóbb, mint olyan ideál, melyhez való közeledés annyit jelent, mint Istent, vallást, túlvilágot

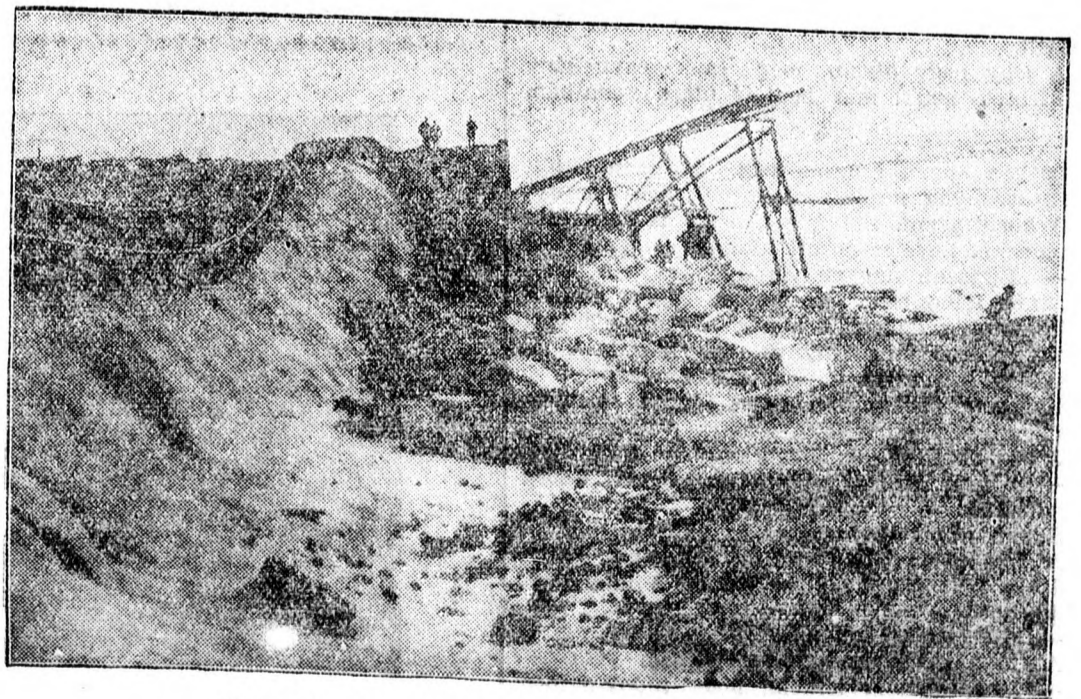
magamtól taszítani. Isten nincs, lélek gyermekese, túlvilág nem létezik, ezzel szemben anyag van és egy misztikus ködbe burkolt ígéret egy szebb jövő, egy földi paradicsomról. Romboló és veszélyes, mert ellenségemet értelmetlenül tihetem erőszakkal, fegyverrel, de eszmeáramlatot nem állíthatok fainak, hogy legéppuskázam. Elnyomhatom, de erőszakkal teljesen ki nem írthatom. Az erőszak egy mozgalmat alá támaszthat, előbbrevihet, de a végső döntés mégis csak eszmei síkon dől el. Ezért van szükség egy megújított, megacélozott, számszázalékos és a nagy enciklikák szellemében élő katolicizmusra, mert csak a katolicizmus lehet az az eszmei sík, mely véglegesen és belülről felszámol az új sántáni tannal. Olyan katolicizmusra van szükség, mely hősöket nevel, de nem egyet-kettőt, hanem tömegesen. Mert hősre, rengeteg sok hősre van szükség ma. Hősökre, akik Krisztus király hősel, szentek és elszántak, akik nem sajnálnak időt, munkát, fáradságot, megviseltetést, betegséget, halált, ha arról van szó, hogy a valódi mennyi Paradicsom eszményét, a Krisztus országának eszményét előbbre kell vinni.

Al Capone-t, a fegyház spiclijét gyakran elverik fegyenc társai

„Gangster-fejedelmek“ a fegyházban

New-Yorkból írják: Nemrégiben még az összes amerikai lapok hangosak voltak a gangster-fejedelmek — Al Capone, George Kelly, Harvey Bailey és Arvin Carpis — nevével. Az újságok oly sokat foglalkoztak ezekkel a szörnyetegekkel, hogy valóságos „hősi“ mondatak alakult ki körülöttük, amely a gyengejellemtől amerikai fiatalságot sokszor a bűnözés útjára csábította. Hova lettek azonban ezek a „gangster-fejedelmek“, akikről néhány évvel ezelőtt az egész Egyesült Államok reszkettek? A banditák terrorja oly rémületet keltett, hogy a polgárok kényre-kegyre kiszolgáltatottak érezték magukat velük szemben. Most azonban a helyzet gyökeresen megváltozott. Al Capone szinte történelmi név viselője lett, annyira a múlté, de a többiek is, a gépfegyveres, ismétlérvolveres George Kelly, Harvey Bailey és Arvin Carpis ma már csak néha szerepelnek az amerikai lapokban. Sőt a nagyközönség meglepetéssel olvassa néha, hogy még élnek ezek a tegnap még annyira rettegett banditák. Az állam közellenségeinek nevéért nem lehetett jövedeig hallani, mert mindnyájan fegyházban csücsültek és most csak azért foglalkoznak velük újra a lapok, mert a banda egyik hatodrendű tagja, O. D. Stevens most töltötte ki büntetését és szabadlábra került. Stevens az alcatraz-szigeti államszövetségi fegyházban ülte le büntetését. Alcatraz szigete nem egyéb, mint egy óriási börtön, ahonnan majdnem lehetetlen elmenekülöni. A hajdani gangsterfejedelmek majd-

nem kivétel nélkül ide vannak most bezárva. A kiszabadult Stevens most érdekes dolgot mesél az alcatraz-szigeti fegyencletről. Megerősíti a híreket, hogy Al Capone fegyenc-társai is nagyon üdültek, mert többször feljelentette társait, ami miatt gyakorta el is verték. Al Capone főfoglalkozása különben most a falak mosásában merül ki. A gyermekrabló Harvey Bailey most a fegyház konyhájában dolgozik, mint krumpli- és zöldséghámozó. A foglyokat reggel felhét órákor gongütésekkel keltik fel. Ekkor gyorsan tisztálkodnak és rendbehozzák cellájukat. A reggeli inspekción után az étterembe mennek, ahol a kétszázhuszonöt fegyencet tíz revolverekkel és gázbombákkal kitűnően felszerelt őr tartja korában. Reggeli után háromnegyedtizenkettőtől dolgoznak és 50 perces ebédszünet után újra négy óráig tart a munkaidő. Vacsora után csak féltízeg a villany a cellákban, ekkor mindenkinek nyugovóra kell térnie. Aki példás viselkedésével tűnik ki a fegyencek között, annak megengedik, hogy dominózzék, vagy labdajátékot üzzön. Az engedetlen fegyencet azonban sötét zárkában, kényéren és vizen tartják. A foglyok ellátása nem nevezhető rossznak, ellenben rendkívül egyhangú. Mindennek dacára az alcatraz-i fegyencletről oly borzalmasan hat a fegyencekre, hogy azok a foglyok, akik hajdan megrendíthetetlen lelki- és ideg-erejükről voltak híresek, gyakran idegösszeomlásba esnek.

Roppanterejű vihar pusztított Borkum partjain. A legutóbbi napok hatalmaserejű tengeri viharai nagy pusztítást végeztek Borkum északi-tengeri fürdőváros partjain. A hullámok a partfalat 180 méter hosszúságban leszakították és elmosták a vasuti töltést is.

Az angol alkotmányválságban jó megoldás felé alakul a helyzet

Legújabb hírek szerint a király elhalasztja házassági tervét

Lapunk legutóbbi megjelenése óta érkezett hírekből szükségesnek látunk összegezést adni az angol király házassági terve körül előállott fejleményekről. Hétfőre virradólag a látszatok azt mutatták, hogy a király már döntött, még pedig a trónról való lemondás irányában, vagy legalább is valami hirtelen elutasítás mellett. Az ilyenértelmű látszatok nagyon feszültté tették a várakozást. Közben Baldwin miniszterelnöknek sikerült a királynál kieszközölnie, hogy további megfontolásra határozza el magát.

Igy aztán Baldwin miniszterelnök hétfőn délután az alsóházban a következő értelmű kijelentéseket tette:

— Figyelembe véve a kérdés nagy összességét, a kormányzat átértett kívánalma volt mindig, az van ma is, hogy Ófelségének teljes alkalmat legyen határozatának mérlegelésére, melytől annyira függ ugy a saját jövő boldogsága, mint alattvalóinak az érdeke. Együttal a kormány azt is tudja, hogy a mai helyzet huzamos meghosszabbulása nagy bizonytalanságokat idézne elő, amit a kormány elkerülni akar. Mihelyt az uralkodó határoz, kétségkívül arról úgy az ország, mint a dominiumok kormányát tudatni fogja. A kormányok majd

akkor határoznak, hogy miféle előterjesztéssel éljenek. A kormány az egész parlament nevében is mély és tiszteletteljes rokonszenvét fejezi ki ebben a pillanatban Ófelsége a király iránt.

Az alsóház lelkes tapsal és tetszés-nyilvánításokkal fogadta a miniszterelnök bejelentését. Churchill fel akart szólalni, de a ház tiltakozó kiáltásai miatt abban kellett hagynia megkezdett felszólalását.

A főrendiházban lord Halifax miniszter hasonló bejelentést tett, amit ellenzéki oldalról is hozzájáruló nyilatkozatokkal fogadtak.

KEDDEN SEMMISEM VALTOZOTT. BALDWIN UJRA A KIRÁLYNÁL.

Londonból jelentik: Az alkotmányjogi válság ügyében a keddi nap folyamán nem történt semmi változás. Azonban maga a király meghívására Baldwin miniszterelnök felkereste a királyt a Belvedere kastélyban. Megelőző este a király a trónörökösöt hívta magához és együtt vacsoráztak. Kedden délután pedig a kenti herceg volt a királynál, aki Ófelsége legkedveltebb és legbizalmasabb testvére. Ezekből a látogatásokból fontos következtetéseket vontak le a politikai körökben. Londonban a válság gyors elintézését remélik.

A király Cannesba való útja elmarad.

Simpsonné asszony visszavonul s Olaszországba, vagy Amerikába utazik

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség közli, hogy hétfőn este Simpsonné asszony Broniow lord utján egy csapat újságírókat kértetett a cannesi Maestic-szállóba, s egy írásbeli nyilatkozatot adatott át nekik. A nyilatkozat azzal kezdődik, hogy Simpsonné asszony eddig igyekezett minden nyilvános cselekvéstől tartózkodni. Azonban a dolgok újabb fejlődései miatt kötelességének tartja kijelenteni, hogy kész azonnal visszavonulni a szomorú és tarthatatlan helyzet elől.

ALKALMATLANOK LETTEK AZ ÚJSÁGÍRÓK.

Cannesből jelentik: Szombat este óta Simpsonné lord Broniownak, a király magán-

titkárának kíséretében Cannesban tartózkodik. Simpsonné a Rogersék villájában lakik, de további szándékait nem ismerik. Rogersék amerikai ismerősei Mrs. Simpsonnek. A rendőrök és a villa alkalmazottai szigorú őrizet alatt tartják a villa környékét.

Simpson asszony gépkocsija szombaton nagy sebességgel hajtott be a kastély udvarára és a nagyszámu újságíró, valamint sajtófényképészek csak annyi ideje volt, hogy utat csináljon a gyorsan haladó gépkocsinak. A kocsi több személy szállott le és gyorsan eltűnt a villában.

A villa szomszédságában levő kertek naranccsfáiról rengeteg újságíró, filmriporter és sajtófényképész próbált belesni a villa kertjére és udvarára. Vasárnap reggel óta azonban

KOPROL neve egymagában is garancia a minőségért. Ügyeljen, hogy a **KOPROL** név a csomagoláson rajta legyen!

senkit sem lehetett látni. Vasárnap délután Simpsonné szobájának ablakait kinyitották, de az ablakokat teljesen elfüggönyözték. A kapunál senkit sem engednek be és a látogatásra jelentkezőket elutasítják.

A hétfő esti hírek szerint Simpson asszony máris készül az elutazásra. A Rogers-villából kiszivárgott hírek úgy szólnak, hogy VIII. Eduárd király belátható időn belül nem számékszik Cannesbe jönni. Az angol uralkodó eszerint feladta tervét, hogy Simpson asszonyal Cannesban találkozzék. Mrs. Simpson rövidesen elhagyja Franciaországot s vagy Olaszországba utazik, vagy pedig az Egyesült Államokba. Az utóbbi esetben természetesen Mrs. Simpson hosszabb időt tölt majd hazájában. A Rogers-villából kiszivárgott hírek szerint Mrs. Simpson máris megtette az előkészületeket, hogy öt-hat napon belül elutazzék Cannesból. További terveit természetesen titokban tartja. A „Lou Vici”-villa, amelyben a dúsgazdag Rogers-család lakik, állandó célpontja az újságírók, fotóriporterok, filmriporterok és a kíváncsiskodó közönség ostromának. A villába azonban senki sem juthat be. Vasárnap óta a villát csendőrkordon veszi körül és a kapuban a *Surrety National* detektívjei ellenőrzik, hogy a villába csak a Rogers-család tagjai és a villa személyzete juthasson be.

EGY REJTÉLYES REPÜLŐGÉP.

Londonból jelentik: Az angol fővárosban nagy érdeklődéssel tárgyalják, hogy a croydoni repülőtérrel kedden délelőtt egy repülőgépet szállott fel három utassal, az utasok kilitéről azonban semmit sem tudnak. Egyes hírekre a külügyminisztérium csupán annyit közölt, hogy a gépen nem a külügyminisztérium tisztviselői ültek. A gép állítólag Cannesbe repült.

A sajtó és a parlament szava. — Késő éjszakáig tartott Baldwin kihallgatása

Londonból jelentik: Az angol sajtó részletesen foglalkozik Baldwin miniszterelnök hétfői nyilatkozatával. A sajtó kiemeli Baldwin szavainak méltóságát és diszkrét hangját. Megállapítják, hogy az uralkodó még nem hozott semmiféle határozatot.

A munkáspárt parlamenti csoportja ma délelőtt összeült Attlee örnagy elnöklétével és a politikai válsággal foglalkozott. Ismeretes, hogy habár hivatalos nyilatkozat még nem hangzott el és a munkáspárt eddig nem tárgyalta Baldwinval a válság kérdésében, mégis azonosította magát a kormánnyal.

Az alsóház keddi ülésén Attlee azt kérdezte, vajon a távollevő miniszterelnök helyett a kormány más tagja nem hajlandó-e a válság ügyében újabb nyilatkozatot tenni. Erre Sir John Simon belügyminiszter kijelentette a miniszterelnök nevében, hogy a kormánynak nincs mit hozzátennie Baldwin tegnapi nyilatkozatához.

A MINISZTERELNÖK MOSOLYGÓ ARCCAL JÖTT EL A KIRÁLYTÓL. — ÖRÖM A PARLAMENT FOLYOSÓJÁN.

Londonból jelentik: Baldwin miniszterelnök késő éjszaka tért vissza Fort Belvedere-ből Londonba. Baldwinak ez a sokáig tartó látogatása nagy örömet keltett a parlament

folyosóján, mert Baldwin eddigi kihallgatásai sohasem tartottak tovább a kiszabott időnél. A Baldwinra várakozó tömeg még azt is jó jelnek tekinti, hogy a miniszterelnök mosolygó arccal, jókedvűen távozott a királyi kastélyból. Az este folyamán a miniszterelnökkel együtt a yorki és a kenti hercegek is ott voltak az uralkodónál.

A *Morning Post* (a miniszterelnök lapja) jól értesült körök értesüléseire hivatkozva, azt írja, hogy a király előbbi kijelentéseit újabb megfontolás alá veszi és egyelőre letett nősülési tervéről. A Simpsonné nyilatkozata után közvetlen tárgyalások indultak meg az uralkodó és Simpsonné között s az uralkodó most már kész módosítani előbbi elhatározásait.

A *Daily Express* szerint „a válság most már a történelemé” és nem kell tartani a továbbiaktól.

A *Daily Mail* szerint a magas politikai körök a trónról való lemondásnál sokkal jobb megoldást találtak. Az erről szóló királyi nyilatkozat közlése az alsóház pénteki ülésén várható.

Kávéházakban, vendéglőkben kérte mindentűt a „MAGYAR LAPOK”-at.

Az új diadalív előtt.

A Mihai Viteazul rend lovagjai felvonulnak a december 10-én a fővárosi ünnepségek során.

Csendes beszélgetés Haják Károllyal, a legújabb bucuresti magyarral

A Magyar Dalosszövetség karnagya a román zenei élet rohamos fejlődéséről, a székely főváros zeneiskolájáról, sajátmagáról és a bucuresti magyar életéről beszél

Bucuresti. Saját tud.

Szemben ülök Haják Károly hegedűművésszel, a fargumureși zenekonzervatórium volt tanárával. Ő a legújabb Bucureshtibe költözött transsylvaniai magyar értelmiségi munkás, aki — mint a többi sorstársa is — valószínűleg soha nem képzelte, hogy valaha a román főváros állandó lakója lesz.

— Miért érezte szükségesnek, hogy ide költözzék? — kérdezem.

— Nyugdíjaztak.

Csak ennyit mond. Nem mondja, hogy a székely fővárosban, a Bernády György által alapított zeneiskolában egymás után építik le a régi tanerőket s most órá is rákerült a sor. Nem mondja, hogy: „Ez a jutalmam annyi évi becsületes szolgálat után”. Nem panaszkodik és nem tesz szemrehányásokat. Hiszen, — bizonyára így gondolkozik, — igaz, hogy nem engedték tovább működni.

Es így folytatja:

— Természetesen a nyugdíjam nem elég a megélhetéshez s minthogy Transsylvania városaiban manapság annyira leromlottak a viszonyok, hogy kevés működési teret, megélhetési lehetőséget nyújtanak magamfajta művészembernek, az a reménységem, hogy ha Bucureshti zenei életébe bekapcsolódok, még tudok újabb létalapot teremteni magamnak.

Ezt is olyan szeliden mondja, mint egy angyal. Gyermeteg kék szeme fényére a legkisebb árnyék se borul, pedig sovány arcán és derűtötte dús haján már az ötvenhez közeledés jelei mutatkoznak. Annak a kornak a küszöbén áll, amelyben már szívesebben haladnak az emberek a régi vágányon, a fiatalabb évek erős munkájának lendületével. És Haják Károly s vele én is, te is, mindnyájan megpróbáltuk kisebb-bővebb ráncaink homlokunkon s már bírálatt, dac, szomorúság és habozás nélkül természetes adottságként tudomásul vesszük, hogy Transsylvania városaiban leromlottak a viszonyok és miután a világosság felé repülő bogár ösztönével megérezzük, hol van mégis lüktetőbb élet, elevenebb haladás, bővebb munkaalkalom, nyílegyenesen szállunk a csodálatos iramban fejlődő Bucureshti felé, ahol ámultan és boldogan állapítjuk meg, hogy nini, milyen jó, hogy még van egy hely az országban, ahol pezsgő mozgalmasság, meleg ragyogás van és ahol még létezni lehet.

— És nem volt fájdalmas otthagyni Targu-Murest?

Kicsit elmélázik. Aztán ömlik belőle az adat a székely főváros nagy hírű zenedéjének multjáról, jelenéről.

— Huszonkét évig működtem ott, országos hírű művészekkel és zenepedagógusokkal együtt... Néhai Metz Albert az országos hírű művészekkel 1908-ban létesített konzervatórium első igazgatója oly magas színvonalra emelte az intézetet, hogy mindjárt a megalapítást követő években 500—600 növendéke volt, akik az ország minden részéből sereglettek össze. Három tanerővel kezdte s ez a szám évenként fokozatosan 12—15 tanerőig emelkedett.

Neveket sorol fel, tanárok és tanítványok neveit, akik Bernády konzervatóriumában működtek, vagy ott tanultak és zenei hírességeké váltak utóbb.

— És most?

— Metz Antal halála után a város meghívására Costin Maximilián ismertnevű zeneíró és pedagógus vette kezébe az iskola vezetését, aki a régi szellemben vezette az intézetet... Új nevek fűntek fel a tantestület névsorában, új erők jöttek, akik igyekeznek fenntartani az iskola régi színvonalát. Működésük eredményét a jövő fogja megmutatni.

Érzik önök a fegyelmelzést, az óvatosságot ebben a beszédben? A mult lenyűgözöttségét és a jövő aggodalmát? ... Nem érzik be-

lőle a változást, ami az erdélyi lélekben végbe ment? Már lelkileg is lehajtott fővel állunk, már a gondolatainkban is enyhe és bírálatt nélküli, de lehetőleg dicséret szavakat válogatunk, jaj, észre ne vegye senki, hogy vannak dolgok, például létalapunk, veszélyeztetettsége s egyéb csekélységek, amikkel elégedetlenek vagyunk, amik fájnak nekünk.

Tovább kérdezem:

— Bucureshti zenei életét ismeri-e már?

— Mint mindenben, úgy ezen a téren is rohamos fejlődés mutatkozik itt. A román filharmónikus társaság európai színvonalát képviselő működése közismert. Bucureshti operája fejlett s különösen a magán ének-művészet mutat fel sok kiváló értéket, amiben részint faji jelleget, részint pedig az olasz iskola eredményeit kell felismernünk. Romániának legnagyobb élő zenei tehetsége Enescu hegedűművész világvizonylatban is legelől áll.

— Most mondjon valamit magáról művész úr.

— A romániai magyar dalosszövetség országos karnagya vagyok. Hegedűtanítványaim közül többen értek el külföldi sikereket mint művészek, vagy mint szimfónikus zenekarok tagjai. Budapesten, Luzernben, Zürichben s másutt önálló hangversenyeket adtam. Ének-kari szerzeményeim állandóan szerepelnek a dalosszövetség dalárdáinak műsorán, ezek között a Székely Rapszódia című a legutóbbi országos dalosversenyen nagy sikert ért el, 1928-ban a budapesti Filharmónikus Társaság Dohnányi vezetésével előadta nagy zenekarra írt 9 tételes szimfóniámat...

Elég, elég!... Megérett a nyugdíjazásra.

— S most mi a terve?

— Remélem, sikerül elhelyezkednem Bucureshtiben... De addig is, a főváros zenei életébe való bekapcsolódásom bevezetőjéül hangversenyeket szándékszem rendezni. A közeljövőben szerepelni fogok a Rádió műsorán. *Es 12-én este kilenc órai kezdettel a Dalles-teremben hegedű-hangversennyel lépek a bucureshti nyilvánosság elé. Paganini, Bach, Kreisler, Tartini és mások fognak szerepelni műsoromon.*

— S Bucureshti magyar életéből is ki szándékozik venni a részét?

Félpercenyi csönd, józan mérlegelés. Aztán nekiszánva magát:

— Készséggel. Persze, sokat kell dolgoznom előbb, hogy megvethessem itt a lábamat. De azért szívesen vállalok munkát a magyar életben is. Máris több szereplésre kötöttem le magam.

Igy lesz esetleg, — ha Haják Károly is akarja, — bucureshti magyar küldetés a fargumureși nyugdíjazásból.

Jávör Béla.

Borzalmas éjszaka a tűzhányó kráterében

Mexikóból írják: Az öt és félezer méter magasságra felnyúló mexikói Popocatepetl tűzhányó mélyébe ereszkedett le Fletcher Tomber amerikai turista, hogy a tűzhányó belső szerkezetét megvizsgálja. Fletcher Tomber nem tudományos, hanem *jóként gazdasági szempontok* birták rá erre a merész vállalkozásra. A Popocatepetl környékén már régóta megfigyelték a kén nyomait. A tűzhányó kén tartalmú szikladarabokat okádott kitorékok és a leletek egyöntetűen azt igazolták, hogy a *füstölő hegy belsejében nagy mennyiségű kén van*. A modern iparnak igen nagy szüksége van a kénre és így érthető, hogy a *tűzhányó kénbányászat szempontjából foglalkoztatni kezdte a sziklapi körök érdeklődését*. Tombernek az volt a hivatása expedíciós úttal, hogy megállapítsa: *a technika mai állása mellett lehetséges volna-e a tűzhányóban levő kén felszínre hozni*.

Tomber két indián kísérőjével indult neki a hatodfélezer méter magas tűzhányó megmászásának. Hőfűvés és szörnyű viharok közt csak a legnagyobb megerőltetéssel sikerült feljutnia a kráter nyílásáig, ahonnan borzongató szépségű látvány tárult eléjük. A sziklák alatt örvénylő sötétség látszott és valahol a mélységben talán ezer méternyi mélyben, sötétvörös lángok cikáztak a füst és a kő gomolygó felhőin keresztül. Tomber vezetésével az indiánok a kráter szélén egy csigát erősítettek meg és arról ereszkedett le a kutató néhány vakmerő társával. Csak két merész indián merte követni Tombert, akik mint vezetőjük, jégbakacsokkal és jégtörő csákánnyal voltak felszerelve. Lépésről lépésre vágta a jéggel borított sziklába. Tomber kísérői a tűzhányó morajlására egyszer csak riadtan tértek vissza egy kiugró sziklára, ahonnan elindultak és Tomber a működni kezdő tűzhányó kráterében maradt. A következő másodpercben hatalmas tűznyelv ágaskodott fel a kráter mélyéből. *Dühörgés, füstölés és mennydörgészerű robajok vad koncertje kezdődött*. Tomber néha másodpercekig úgy érezte, hogy a lángok már a testét perzselik háta mögött pedig fagyvaszló hideget érzett. A tűz kísérteties fényében azonban megállapította, hogy a *körülötte levő sziklák tiszta kénközetek*. A kén több helyen folyékonyan ömlött alá a kráter falain. Tombernek pedig a mérges kén gázok időnként elvették a lélekzetét. Tomber eközben azt vette észre, hogy a kráter felső nyílása el-sötétült, azaz leszállt az este. Oly halálos iarádi-

ság vett rajta erőt, hogy *már-már lezuhant volna a biztos halálba, de végső erejével még bemászott egy sziklaüregbe és ott eljűlt*. Több óra hosszat fektült eszméletlenül ezen a helyen, amikor újra megpillantotta az égboltozat pir-kadó világosságát. Az életöszlőn újra dolgozni kezdett benne és szörnyű órák erőfeszítése után sikerült elérnie a kráter torkolatát, ahol indián vezetői várták. Fletcher Tomber tehát szerencsésen kikutatta a kénközeteket, de hogy a *rengeteg kén milyen technikai készültséggel lehet majd valaha gazdaságilag hasznosítani, azt senkisé tudja*.

Értékes lelkikönyvek:

- Müller Lajos S. J.: A JÓ ISTEN.
Isten végtelen irgalmáról irt értékes, színes, felemelő és gyakorlati munka . . . . .Ára 70 lel
- Müller Lajos S. J.: ISTEN KEZÉBEN
Az Isten akarataira hagyatkozás művészetére tanít az élet minden változatában . . . . .Ára 120 lel
- Csávossy S. J.: EGYÜTT A MESTERREL
A Jézus Szíve-tisztelet szellemében feldolgozott lelkigyakorlatos témák. Lelkigyakorlatra, napi elmélkedésekre is elsődrendű . . .Ára 110 lel
- Csávossy: A NAGY KIRÁLY NYOMDOKAIN
A lelkigyakorlatok II. hetének anyaga, teljesen kidolgozott elmélkedésekre is igen kitérő . . . . .Ára 235 lel
- Dr. Schmidt Béla: LELKET AZ ÉLETBE!
Lelkigyakorlatos témák megkapó, mesteri feldolgozása, modern példákban . . . . .Ára 110 lel
- Blázovich János O. S. B.: A LEGFÁJÓBB VÁLSÁG
A modern család válságáról bravuros ügyességgel, értékes, finom, az intelligenciának szánt munka Ára 60 lel
- Wagner: A NAGY KIRÁLY KATONÁI
Szentül élt világi fiatalemberek mély lelkiismeret sugárzó élettrajza Ára 60 lel
- Kaphatók: a Magyar Lapok könyvosztályánál.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadói hivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, fél évre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvényelünk meg és nem adunk vissza.
 Csak a választékos megválasztottak válaszolnak.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Délkeleti szél, változó felhőzet. Többhelyen havasodó. A hőmérséklet lényegesen eszikken.

TATARESCU VEZETÉSÉVEL A KORMÁNY IS RÉSZTVEZ A SATUMAREI LUCACIU-SZOBOR LELEPLEZÉSI ÜNNEPSÉGEIN. Satu-Mare. Saját tud. Dr. Vasile Lucaciu román politikusnak — amint jelentették — Satu-Maren, a fővárosi park közepén szobrot emeltek s azt vasárnap leplezik le országos fényű ünnepség keretében. Dr. Ardelean Octavian vármegyei prefektus, aki jelenleg Bucarestben tartózkodik, távbeszélőn értesítést küldött Satu-Marera, s közölte, hogy a szoborleplezésen Tatarescu miniszterelnökkel az élen megjelennek a kormány tagjai, valamint a román szellemi és politikai élet kimagaslóbb személyiségei. Az eddigi tervek szerint a kormány még szombaton este megérkezik Satu-Marera, de csak vasárnap, a kora reggeli órákban fogadják őket hivatalosan. Délután résztvesznek az új megyepalota felszentelési ünnepségén, ahonnan a Lucaciu-szoborhoz mennek. Itt istentisztelet lesz s a felavatás beszéd után a közönség elvonul dr. Vasile Lucaciu érebeöntött alakja előtt. Este a színházban díszelőadást tartanak, ahol Jorga Miklós és Goga Octavian is beszélni fog. A kormány Satu-Maren tartózkodása alatt rendkívüli minisztertanácsot tart. A CFR ezalkalmából 75 százalékos kedvezményt ad a Satu-Marera utazóknak.

KARÁCSONY ELŐTT MINDEN KÖZHIVATALNOK ÉS NYUGDIJAS MEGKAPJA ILLETMÉNYEIT. A bucaresti lapok jelentése szerint a pénzügyminisztérium elhatározta, hogy december 15-ől kezdve a karácsonyi ünnepekig minden közhivatalnoknak és nyugdíjasnak kifizetési illetményeit, mert azt akarja, hogy a karácsonyt és az újévet nyugodtan tölthessék el az állam jelenlegi és volt alkalmazottai: a nyugdíjasok. A minisztérium a napokban az uralkodó elé terjeszti a decemberi állami személyzeti illetmények kiutalásáról szóló törvényrendeletet aláírás céljából és ez alapon e hó 15-én megkezdődik a kifizetés.

Figyelem!

Legolcsóbb perzsa szőnyeg beszerzési forrás, rendelésre és készen. Mindenféle gyapjú fonalak és felváltó anyagok, mintázott és festett zsákszőnyegek nagy választékban. Hozzávaló sodrott gyapjú fonalak minden színben csak a „FORTUNA” szőnyegben szereshetők be. Oradea, Strada Vlăhuta 4. szám, az udvarban.

TÜRÖLTETTEK A ROMÁN ÁLLAMPOLGÁROK LAJSTROMABÓL MARTON HERTZET. Bucaresti. Saját tud. A belügyminisztérium a bucaresti Hertz-féle könyvkiadó cég ellen indított büntügyi eljárással kapcsolatban megvizsgálta az okiratokat, amelyek alapján a cég jelenlegi tulajdonosa, Marton Hertz a román állampolgárok lajstromába felvételre megállapította, hogy ez a felvétel tévesen történt, mire Luca belügyminiszter elrendelte Marton Hertznek az állampolgári lajstromból való törölését. Midőn ugyanis Marton Hertz édesapja, Ignatz Hertz állampolgárságot szerzett, Marton Hertz már 36 éves, tehát nagykoru volt s így apja állampolgársági jogai nem szállhattak rá, annak ellenére, hogy ő már bucaresti születésű volt. Marton Hertz a belügyminisztériumi határozat következtében magyar állampolgár lett.

Zürichi zárlat. Párizs 20.31, London 21.35 fél, Newyork 435.12, Brüsszel 73.62 fél, Milánó 22.92 fél, Amszterdam 236.90, Berlin 175.05, Bécs — schilling 77.35, Prága 15.38 fél, Varsó 81.90, Belgrád 10, Bucaresti 325.

LUTTOR FERENC — APOSTOLI PROTONOTARIUS. Rómából jelentik: XI. Pius pápa Luttor Ferenc pápai prelátest, a szentszéki magyar követtség kánonjogi tanácsosát, apostoli protonotáriussá nevezte ki. Ez a magas pápai kitüntetés a prelátestok első fokozatába emelte Luttor Ferencet, aki nagy kedveltségnek örvend a vatikáni hivatalos körök és előkelő funkcionáriusok körében is szeretetreméltó modora miatt, úgyhogy újabb pápai kitüntetése általános örömet okoz.

Igényt tart az állam Salonta város elárverezeti szántóföldjére. Oradea. Saját tud. Beszámoltunk arról, hogy Salontán elárverezték a város szántóföldjét és házait. Az árverések a földek nagyrésztét a salontai gazdák megbízottja dr. Asztalos Sándor cluj-i ügyvéd vette meg. Az új tulajdonosok azonban nem vehették át a földeket, mert egy nappal az állam elővásárlási jogának lejáratá előtt a földművelésügyi minisztérium egyik főosztályos vezetője és Cosma Nerva Trajan országgyűlési képviselő megjelentek a salontai járásbírószágon, ahol felmutatták a minisztérium hivatalos értesítését, amely szerint igényt tart a földekre. A képviselő kijelentette, hogy az elárverezett földekre beiusi román földműveseket telepítenek. E célból Beiuson száz földművesből álló vásárló szövetkezet alakult, mely a szövetkezetek központi bankjától ötmillió lei kölcsönt kap a salontai birtok megvétele céljából. A képviselő szerint a nemzeti szempontok azt kívánják, hogy az említett részen románok lakjanak és a beiusi földművelésük egész mostanig a terméketlen hegyvidéken éltek. A salontai ezer hold birtokot kisebb-nagyobb parcellákra osztják és holdanként 5—7000 leiert kapják meg a telepekek. Az új tulajdonosok teljesíteni fogják mindazokat a kötelezettségeket, amelyeket a földárverésen az előbbeni vevők magukra vállaltak.

A gépkocsi elgázolta a forgalmi rendőrt. Satu-Mare. Saját tud. A Dacia szálloda társaság gépkocsija, amelyet Zambel Pál sofőr vezetett, a Vitez Mihály utcán az állomásról a belváros felé tartott. Az új megyeháza közelében a sofőr nem vette észre Tihai György forgalmi rendőr megállást parancsoló jelzését, hanem tovább robbogott s olyan szerencsétlenül, hogy a gépkocsi elkapta a rendőr gummitűjét és Tihai a kerekek alá került. Súlyos mellső sérülésekkel és kártöréssel szállították a mentők a kórházba. A törvényszék a vigyázatlan gépkocsi vezetőt háromezeröttszáz lei pénzbüntetésre ítélte és három hónapra tiltotta mestersége gyakorlásától.

Stoll Béla 35 éves színészi jubileuma. Turda. Saját tud. A város közönsége nagy lelkesedéssel készül Stoll Béla, a kiváló színész 35 éves jubileumára. Stoll Béla egyike az ardeali magyar színpad legkedveltebb színészeinek. Húsz évig Oradeán volt Erdélyi, Janovics, Parlagi, Kádár társulatánál s a közönségnek mindig szívéhez volt forrva Stoll kedves, művészi egyénisége. Legutóbb Jody Károly színtársulatához szerződött s a társulattal játszik Turdában, ahol a közönség értékelte és megbecsülte, amit az is mutat, hogy megrendezik 35 éves színészi működésének jubileumát. Stollról a lapokban az a hír terjedt el, hogy súlyosan beteg. Most turdai tudósítónk jelenti, hogy ez a hír túlzott. Stoll szívbeteg s nemrégiben próbaközben a színpadon rosszul lett, de néhány nap múlva állapotja javult, úgy hogy tovább játszik és végzi rendezői teendőit. Jubileumát, amely december 22-én lesz, a Cigány főszerepét fogja játszani, amiben már nem egyszer nagy sikere volt.

* Gyomor-, bél-, vese-, máj- és epehólyagbetegek szívesen isznak reggelként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert annak hatása gyors és biztos, enyhe és kellemes. Az orvosok ajánlják.

Nótázás miatt elítéltek két székely legénytestvért, Mercurea-Ciuc. Saját tud. Nagy Tamás 23, testvére Nagy István 24 és Selyem János 24 éves gheorgheni székely legények italozni tértek be az egyik kocsmába. Csakhamar magasra emelkedett a hangulatuk és notázni kezdtek. Köztük olyanra is, amelyben államellenes igaztást és lázítást, államgyaláztást látott a szomszédos ivóhelyiségben lévő egyik városi rendőrbiztos. Letartóztatta a legényeket és bekísértette az ügyészségre, amely a Marzescu rendtörvény értelmében négy nap alatt már ítéltetett is fölöttük. Nagy Tamás és István három-háromnapos elzárásra és 5—5000 lei büntetéssel sújtotta. A két legény az ítéletben megnyugodott és így az jogerős. Már meg is kezdték büntetésük kitöltését. Selyem Jánost a törvényszék felmentette.

Odorheiun a városi tanács választását május 15-ikére, a vármegyei tanácsosok választását pedig április 15-ikére halasztották el.

Feljegyzések

Crainic Nichifor-nak, a jobboldali publicistának és főiskolai tanárnak lapjában a Starma Piatra c. heti szemlében olvassuk, hogy az itteni német szabadkőművesek kimondottak páholyaik feloszlását és megszüntették működésüket.

Akár igaz ez a híradás akár nem, megérdemli, hogy foglalkozzunk jelentőségével, mégis érdemli, ha nem másért, úgy történeteért.

Ez a történet el kezdődik, hogy 1935 október 22-én az itteni németesség, nemcsak a szászok, hanem az egész németesség, az ősi városban — Sibiu-ban — nemzetgyűlést tartott s azon új népi alkotmányt szavazott meg, melyet hivatalos nevén Volksprogramm-nak hívnak. Ennek a néptörvénynek 34. szakasza többek között ezeket mondja:

„...Nemzetközi kötelezettségek vállalása, melyek a népre ártalmasak, mint marxizmus, szabadkőművesesség, stb., vagy nyilvános hirdetések világnézeteknek, melyek a népprogram alapelveivel ellentétesek, mint a marxizmus, a népi jogoknak és köztisztletnek elvesztésével jár...”

A német szabadkőművesesség e perctől kezdve válságba jutott. Előbb a német páholyok kötelekéből barátságos uton eltávolítottak mindenkit, aki nem volt a német népközösség tagja s bejelentették, hogy a páholyok ezzel megszüntették nemzetközi jellegüket és nemzeti alapon álló német egyesületekké alakultak át. A formulát a népközösség vezetősége nem fogadta el. A hír tehát, hogy végül is a német páholyok kimondták önként feloszlásukat, nem lep meg senkit, aki a kérdés történetét ismeri.

Meglephet azonban minket magyarokat, kik megszoktuk, hogy igen széles intelligens magyar rétegek egyetlen hozzájárulása a népi szervezethez feladataihoz — a fölényes kritizálás. Elsősorban azoknak a részéről tapasztalhatjuk ezt, kik a kisebbségi helyzet 19. évében is célszerűnek és időszerűnek találják, hogy szászokkal, kommunistákkal, istentelennel és cionistákkal együtt üljenek a szabadkőműves páholyokban, melyek éppen csak velünk szemben — titkosak.

Ha még nem következett volna be a német páholyok önkéntes feloszlása, előbb-utóbb egészen bizonyosan be fog következni. Ezek a páholyok elsősorban a szászok városaiban működtek. A szászok tesznek tehát újra bizonyosságot hagyományos körülményükről s arról a népi fegyverről, mely nélkül kisebbségi helyzetben a legkisebb eredményt sem lehet elérni.

Ez a fegyverem a mi legnagyobb problémánk, mert nincs meg a népünkben. Legfőbb ideje, hogy megkezdjük céltudatos iskolázását. A tanítás és nevelés e téren elsősorban a saját hivatása. A sajtó, mely ma a népvezetés legfőbb és legfontosabb eszköze. Nemcsak kisebbségi helyzetben, hanem mindenütt, hol kötelező a népoktatás és általános az ujjágolvasás. (Skin.)

Mészárosok harca a várossal Cluj. Saját tud. Az állatvásárpiacon az árak örvendésesen csökkennek, éppen ezért a városi tanács 2 lejelet leszállította a husneműek maximális árát. A meszárosok az időközi bizottság döntése ellen tiltakoztak. Az indok: az élőállat ára nem változott, csak néhány napig tudtak a meszárosok olcsóbban vásárolni. A vágóhídi igazgatóság jelentése szerint azonban a meszárosok követelése jogtalan. A jelentés alapján a város vezetősége elutasította a meszárosok követelését.

A JAPÁNOKNAK VAN A LEGERŐSEBB SZIVÜK. Tokióból jelentik: A japán közegészségügyi intézet megállapította, hogy a japánoknak van a legerősebb szivük az összes népek között. Minden százezer lakos közül Japánban csak heten halnak meg szívbajban, vagy rákban, ami a legalacsonyabb arányszám a világon. Angliában és Olaszországban a szívbaj és rák halálozási aránya százezerenként 8, Franciaországban 15.3.

Fásszinben ásta el gyermekét a bestiális anya. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Özy Puskás Lajosné ditraui 29 éves asszonynak törvénytelen gyermeke született. Hogy szegényét leleplezze, megfojtotta egynapos csecsemőjét és a fásszinjében éjszaka elásta. Az egyik szomszédnak gyanus volt az éjszaka lámpánál a fásszinben hosszabb ideig foglalatokodó özvegyasszony, meglette és jelentést tett a csendőrségnek, mely letartóztatta a bestiális anyát. A kiadott csecsemőről megállapították az orvosok, hogy alig élt születése után pár percet, amiből arra következtettek a nyomozó hatóságok, hogy a gyermekgyilkosságot előre megfontoltan, tudatosan készítette elő. A minden emberi érzésből kivetkőzött gyermekgyilkos anyát átadták az ügyészségnek.

Ha hó- és sárcipőt vásárol, akkor az csakis

CAURUM márkájú legyen

Az 1934 évi bucuresti ipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

AUTÓ-UT ÉPÜL RÓMA ÉS BERLIN KÖZÖTT. Hitler kancellár kihallgatáson fogadta Puricelli szenátort, akivel a birodalmi kormány egy Berlin és Róma között építendő, nagyszabású autó-út létesítéséről tárgyal. A hatalmas autóstrada a német fővárosból nyílegyenes irányban vezetne Svájc felé s onnan tovább Rómába.

Clujon is elhalasztották a községi választásokat. Cluj. Sajat tud. A cluji törvényszék elnökéhez is megérkezett a miniszteri leirat, amely úgy rendelkezik, hogy a január 15-ére kitölt községi választásokat május 15-ére halasszák el. A törvényszék elnöke a rendelkezést azonnal közölte a város vezetőségével. Az időközi bizottság plakátokon fogja tájékoztatni a lakosságot a tanácsválasztás harmadszori elhalasztásáról.

Élet — regény.

Hét ős, egy tavasz

Hét asszony-élet, hét ős, küzdelmes életét mutatja be az író: **NAGY MÉDA**, finom meglátással és sok közvetlenséggel, egy fiatal leány napsugaras boldog élet-történetének kapcsán.

Ara 35 lei és portó.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

MI UJSÁG A CLUJI EGYETEMEN. Sajat tud. Ismeretes, hogy a cluji egyetem orvosi fakultásának hallgatói sztrájkba léptek. A sztrájk oka: az év elején a felvételi vizsgákra jelentkezett kisebbségi diákok jórésze elbuktak. A fakultásra fel nem vett hallgatók ismételt kérésére újabb felvételi vizsgát irtak ki. A diákság nagyrésze tiltakozott az egyetemi tanács döntése ellen. A felvett hallgatókat nem engedték be a tanterembe. Az egyetemi tanács a zavargásokkal kapcsolatosan két diákot azonnal büntetett, hogy két vizsga szessziótól eltiltotta őket. Ezért a diákság sztrájkba lépett, amely már hetek óta megszakítás nélkül tart. Néhány nappal ezelőtt újabb fordulat állott be az ügyben. Az egyetem többi fakultásainak küldöttei kijelentették, hogy szolidaritást vállalnak az orvosi fakultással. Ha nem törlik a két diákra kiszabott büntetést, ők is sztrájkba lépnek. Az egyetemi tanács még nem döntött: elengedik-e a két diák büntetését, vagy végül kitaranak előző álláspontjuk mellett?

Aranyoklevéllel tüntették ki dr Péchy Károly ny. körorvost. Szegedről jelentik: A szegedi Ferenc József tudományegyetem tanácsa szombaton délelőtti nyilvános doktorrávatás keretében nyújtotta át Péchy Károly nyug. bihori körorvosnak az egyetem oklevelét. Péchy Károlyt 1886 szeptemberében avatták a cluji egyetemen az orvostudományok doktorává. Csaknem ötven éven át volt Bihar környékén orvos, de nagyon jelentős részt vett nemcsak az orvosi, hanem a megye közéletében és minden kulturális megmozdulásnak áldozatkész támogatója volt. Pár évvel ezelőtt beköltözött Oradeára és bár alapjában felhagyott a rendeléssel, tömegesen keresték fel a betegek messze vidékekről a hírneves orvost, aki most teljes testi és szellemi erőben érte meg az aranyoklevés kitüntetést.

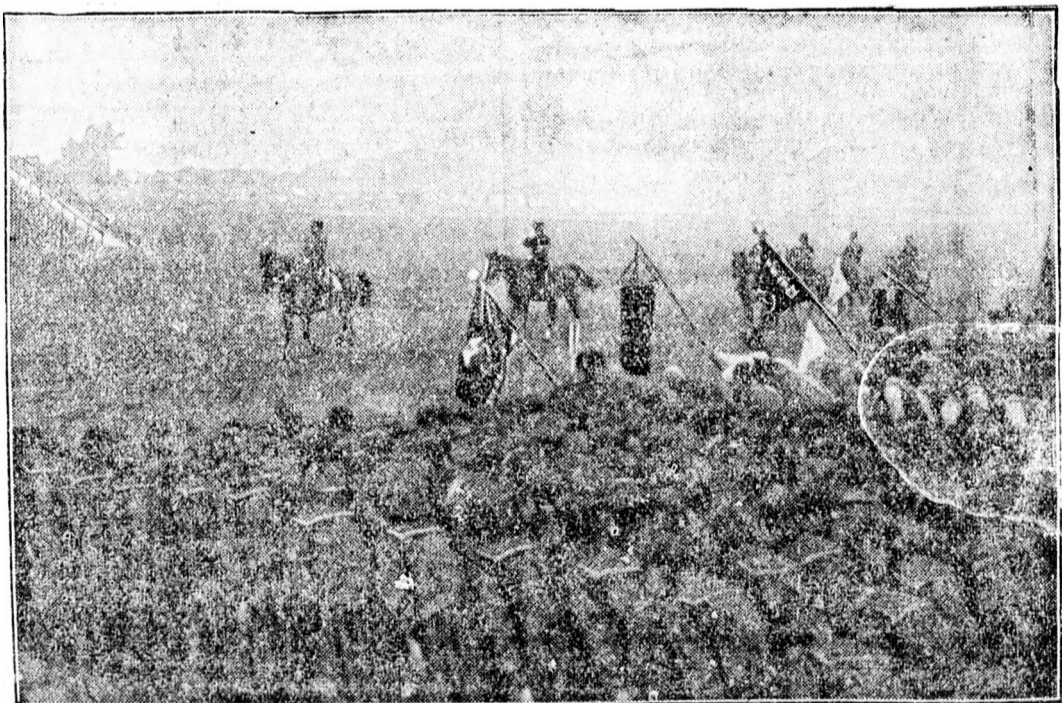
Fővő kávéval halálraforrta magát egy kétéves kisfiú. Mercurea-Ciuc. Sajat tud. Megrendítő halálos gyermekszerencsétlenség történt tegnap reggel: Tódi György helybéli népzeneész felesége rázárta György nevű kétéves kisfiára az ajtót, amíg bevásárlásait elvégzi. A gyermek a tűzhely körül játszadozott, majd megfogta a tűzhelyen lévő literes kávéfőző fazék fülét és magárahuzta. Az éppen fővésben lévő kávé annyira összegegette a kis fiút, hogy borzalmas kínok között kétórai haláltusa után kiszívódott. A szülők ellen gondatlanság miatt eljárás indult.

Uj svájci rendtörvény a bolsevizmus ellen

Bernből jelentik: A svájci szövetségi tanács előtérrel javaslatot terjesztett a közrend fokozottabb védelméről. A javaslatot sürgőssé nyilvánították. A törvényjavaslat a demokrácia fokozottabb védelmének szükségességére mutat rá és azzal indokolja, hogy a III. internacionale propagandája ellen fel kell a kormánynak vennie a harcot. A kommunistaellenes rendtörvény harminc szakaszból áll és elsősorban a hadsereget védi meg a kommunisták bomlasztó propagandájától. Ugylátszik, a svájci kommunista párt betiltását egyelőre nem tervezik, a szövetségi tanács azonban felhatalmazást kap arra, hogy szükséges esetben minden, az államra veszedelmes szervezettel szemben fellépjen.

Tíz kisebbségi tisztviselő érdekében közbenjár a Magyar Párt. Targu-Mures. Sajat tud. A városházán a számtalan nyelvizsga után maradt még tíz kisebbségi tisztviselő, akiket egy legutóbbi belügyminiszteri rendelettel újabb nyelvizsgára rendeltek. Ezért dr Fekete Gyula ügyvéd indítványára a Magyar Párt legutóbbi intézőbizottsági ülésén elhatározta, hogy a parlamenti csoport útján megkeresi a belügyminisztert, tekintsen el a tíz kisebbségi tisztviselő, illetve alkalmazott nyelvizsgáztatásától, annál is inkább, mert nevezettek már több nyelvizsgát sikeresen kiállítottak s szolgálatukat kifogástalanul ellátják.

ZEPPELIN-TÁRSASUTAZÁST TERVEZNEK A TOKIOI OLIMPIÁSZRA. Berlinből jelentik: Nem sokkal az olimpiai játékok befejezése után két berlini kereskedő kereste fel a Zeppelin-társaságot. A két kereskedő 1940-ben léghajóval szeretne Tokióba utazni az olimpiai játékokra. A két kereskedő példáját hamarosan még tizen követették, jöhetnek még nincs is szó arról, hogy a Zeppelin-társaság ilyen tokiói utazást rendezne. Nemrégiben egy svéd idegenforgalmi iroda levélben kereste fel a Zeppelin-társaságot. Tokióba rendezendő társasutazás ügyében. A felmerült tervek szerint a léghajó leszállás nélkül tenné meg az utat, tizen-négy napig tartózkodna Tokióban és ez alatt szállodaként is szerepelne az utasok számára.

Japan Meiji császár emlékének áldoz.

Tokamatsu herceg elvonult 90.000 tokiói diák hódoló soraival, akik azért gyűltek össze az óriási kiterjedésű yoyogi katonai gyakorlóterren, hogy Meiji, a híres japán császár emlékének áldozzanak.

* **Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás** eseteiben már egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány már régen megállapította, hogy a **Ferenc József** víz használata a tulsok evés és ivás káros következményeinél igazi jótétemény. Az orvosok ajánlják.

A szeszital áldozata. Säcueni. Sajat tud. Kiss Sándor 48 éves itteni lakos, napszámos, egyik hegyi pincében végzett valami munkát s annak befejeztével mértéken felül fogyasztott az erülmelléki borból. Hazafelé menet nem találta meg a helyes utat és idegen szőlőbe tévedt. Másnap reggel teljesen összefagyva találtak rá az arra járó emberek.

A VILÁG LEGDRÁGÁBB KÖNYVE. Amerikában most jelent meg Lawrence ezredes naplója, amely kétségkívül a világ legdrágább könyve. A munkából összesen 12 példányt nyomtak, amelyből 2 példányt a washingtoni állami könyvtár titkos irattárában helyeztek el. A forgalomba kerülő 10 könyvpéldány ára egyenként félmillió dollár. Ezáltal óhajítják elkerülni, hogy Lawrence ezredes naplójegyzetei 1950 előtt ismeretessé váljanak. Ugy számítanak, hogy addig már senki sem lesz életben azok közül a magasrangú angol politikusok közül, akiket „Arabia koronázatlan királya” rendkívül éles hangon bírálta a munkájában.

LEÉGETT A PLOESTI BÖRGYÁR. Bucaresti. Sajat tud. Kedden reggel tűz ütött ki Ploestiben a **Constantin Dobrescu** tulajdonát képező börgyárban s azt teljesen elhamvasztotta. A kár meghaladja a két és félmilliót. A gyár nem volt biztosítva. Az oltási munkálatok közben három tüzoltó megsebesült. Fennforog a gyanu, hogy a tüzet bűnös kezék okozták.

Öt évi börtönrre ítélték a sikkasztó postafőnököt. Targu-Mures. Sajat tud. Érdekes ügyben hozott ítéletet a tg.-muresi törvényszék. A mures megyei Borsec gyógyfürdő postafőnöke, Cräplu István hónapokon át elkövetett sikkasztásokkal mintegy 150 ezer lejtel károsította meg a postakincstárt, s amikor égett talpa alatt a föld, szabályszerű utlevéllel külföldre szökött. Távozása után felfedezték sikkasztásait s nemzetközi körözést adtak ki a szökésben levő Cräplu István ellen, akit Svájcban sikerült is elfognia a rendőrségnek, ahonnan hosszas kiadatási eljárás után hazaszállították s ügye most került tárgyalásra. A törvényszék, miután Cräplu beismerte a vádat, súlyosbító körülménynek tekintette a vádlott közhivatali minőségét s így 5 évi börtönbüntetésre ítélte a megítélt főtisztviselőt.

* **Helyeshítés** Szedési hibából kifolyólag a legutolsó „PHILIPS” hirdetésünkben, az új 4+1 lámpás super-rádió ára, októdával és duodioda-triódával, MATADOR X márkával, váltó és egyenárammal, tévesen jelent meg. Ezen „PHILIPS” rádió helyes ára 10.100 lei. A váltó-áramra összeállított készülék ára marad változatlanul amint az hirdetésünkben megjelent, vagyis 9.520 lei.

Összeomlott Prágában az épülő tőzsdepalota — számos halott és sebesült

Prágából jelentik: Borzalmas tömegszerecsenés történt a cseh fővárosban. A Wilson-pályaudvar és a prágai német színház között épülő új tőzsdepalota hatalmas épülete óriási robajjal összeomlott. A szerencsétlenség pillanatában mintegy száz munkás tartózkodott az épületen. A beomlás híre pillanatok alatt bejárta az egész várost és hatalmas tömeg gyűlt össze a romokban levő épület közelében, úgyhogy a rendőrség csak nagy nehézségek árán tudta a siránkozó és érdeklődők

sokaságát a romoktól eltávolítani. A tőzsdepalota építkezése már hónapok óta folyt és a harmadik emelet magasságáig jutottak. A nagycsarnok három emelet magas mennyezetén éppen a betonmunkásokat végezték, amikor beszakadt az állványzat és magával rántotta az egész mennyezetet. A romok alól eddig három munkás holttestét húzták ki s egy munkás a kórházszállítás közben meghalt. A szerencsétlenségnek 11 súlyos sebesültje van.

Fényképes igazolványt kell felmutatnia az adófizető kérésére minden pénzügyi tisztviselőnek

Szigorú rendeletben szabta meg a pénzügyminiszter a pénzügyi tisztviselők hatáskörét

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter megállapította, hogy a pénzügyi ellenőrző közegek nem töltik be hivatásukat eredményesen és az ellenőrzés vagy a közegek felülvizsgálása címén egyesek túllépjék hatáskörüket és olyan módon használják ki megbízatásukat, hogy az sem a kincstár érdekeinek, sem tekintélyének nem használ. Ennek most úgy kíván a pénzügyminiszterium véget vetni, hogy új ellenőrzési rendszert vezet be. A miniszter szigorúan körülhatárolta a pénzügyi tisztviselők ellenőrzési jogait. A tisztviselők pontos utasításokat kapnak, míg a teendők és milyen körzetben működhetnek. Elrendelte a miniszterium, hogy

a pénzügyi tisztviselők, még a főtisztviselők is, állandóan hordjanak maguknál fényképes igazoló iratot, amelyben fel kell tüntetni azt is, hogy a tisztviselő melyik körzetben működik. A közönség figyelmét felhívják arra, hogy egyik tisztviselő sem működhetik más körzetben, csak abban, amelyikre igazoló irata szól. A tisztviselők minden hivatali ténykedésük előtt kötele-

sek az igazolványt bemutatni. A rendelkezés szerint hivatalos hatalmával él vissza az a tisztviselő, aki kíséreltet tesz, hogy más körzetben végezzen ellenőrzést. Kivételt képez az az eset, amikor a tisztviselő különleges megbízatás alapján jár el, amely megbízatást a minisztertől, vagy a pénzügyi vezérfelügyelőtől kapta. De ebben az esetben is köteles a tisztviselő magát igazolni.

Az adózó polgárnak jogában áll minden felvilágosítást megtagadni, ha az a személy, aki magát pénzügyi tisztviselőnek mondja, kivonja magát az igazoltatás alól vagy ha kitűnik, hogy más körzet tartozik az ellenőrzése alá. Ilyen esetekben a pénzügyminiszterium felhívja a közhírséget, hogy értesítse a rendőrséget, ha szélhámossárról van szó vagy pedig értesítse az illetékes pénzügyi hatóságokat, ha egy tisztviselő a hatáskörét akarja túllépteni. A pénzügyminiszter reméli, hogy ezzel az új rendelettel sikerül a kincstár tekintélyét helyreállítani és a szélhámosságokat megakadályozni. Az intézkedések január elsején lépnek érvénybe.

Ötévi fegyházbüntetésre ítélték Coroiut

Negyvenegyévi fegyház, illetve börtönbüntetést osztottak ki a Coroiu bűnper vádlottai között

Bacauból jelentik: Kedden reggel 4 órakor, 9 és félórai tanácskozás után, az esküdtbíró elnöke ismét megnyitotta Coroiu bűnperének tárgyalását s ezzel a nagyszabású ügy végső stádiumához érkezett. A vádlottakat kivették az esküdtszéki teremből és Pester elnök felolvasta az eskümintát, majd pedig a 404 feltett kérdésre válaszoltak az esküdtek. Az elnök intézkedésére ismét elővezették a vádlottakat és a tanácsjegyző megkezdte a verdikt felolvasását.

Az esküdtszék elnöke hozzákezdett a 404 kérdésre adott válasz ismertetéséhez, ami két órát vett igénybe. Déli 1 órakor hirdették ki az ítéletet, amely szerint 5 évi fegyházbüntetést kaptak: Coroiu, Dumbradeanu, Gh. Maxim, Urso Ungureanu és Th. Manole. Öt esztendei börtönrre ítélték Clobanul, Gologant és Ardeleanul. Egy évi börtönrre ítélték Ditmitrie Moximot, Coroiu, Dumbraveanu, Ungureanu és Maxim vádlottaknál nem vették figyelembe a

vizsgálati fogság időtartamát. A vádlottakat közösen 97.000 lei költség megtérítésére és 15.000 lei pénzbüntetésre ítélték.

Mircea Djuvara igazságügyminiszter kedden délelőtt telefonon megbeszélést folytatott Gorovei bacauai ügyésszel, aki közölte a Coroiu-bűnper tárgyalásának legutóbbi eseményeit, valamint tájékoztatta arról a légréőről is, amelyet a bűnper előidézett. Az igazságügyminiszter utasította az ügyészt, hogy indítson eljárást mindazok ellen, akik az esküdteket megfenyegették és ezáltal az esküdtbírószék működését befolyásolták.

A Coroiu-per utolsó tárgyalási napján ugyanis valóban szokatlan dolgok történtek. Kilencórás tanácskozás után, amikor a feltett kérdésekre már megadták a válaszokat, hárman az esküdtek közül szólásra emelkedtek, kijelentették, hogy nem akartak ilyen szigorúak lenni és arra kérték az elnököt, hogy újabb tanácskozásra vonulhassanak vissza. Egy félóra múlva az esküdtek újból megjelentek a tárgyaló-teremben. Berliba jegyző felolvasta a kérdéseket és az azokra adott válaszokat, majd pedig az elnök a büntetőtörvénykönyv rendelkezéseinek megfelelően minősítette a büntetteket, miután az esküdtek azt kérték, hogy mindegyik vádlottnál alkalmazzák az enyhítő körülményeket. Az ügyész a törvény rendelkezéseinek szigorú alkalmazását kérte.

Ovassátok és terjesszék a Magyar Lapok-at!

Az ember legszuverénebb sajátossága

mely minden más élőlény fölé helyezi, éppen a felett egy-idegrendszeréhez kötött ama képessége, hogy szellemével legyőzte az anyagot és uralja az örök mindenség világát, átfogó hatalmát, de csak addig, míg életvitelében az alattomos betegségek be nem lopóznak, u. m. ideges gyomor-baj, bélzavarok, álmatlanság, szédülések és egyéb kiszámíthatatlan megnyilvánulások.

A világhírű amerikai „Gastro D.” gyógykönyv kivonatával készül és olyan hatóanyagokat tartalmaz, ugy a belföldi, mint a külföldi körházakban rendkívüli eredményeket értek el fenti megbetegedéseknél.

„Gastro D.” kapható az ország összes gyógyszerártaiban és drogériáiban, vagy postán megrendelhető 130 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerártaiban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

BEKULDOTT HIREK

A rosia-montana római katolikus egyházközség nemrég avatta fel új kulturházát. A ház avatását dr. Floznic György pápai kamarás-plébános, a bánya város szülőtte végezte bensőséges egyházi ünnepség keretében, papi segédlettel. Az impozáns épületet egy régi ovoda romjain emelte fel az egyházközség Bajkó László plébános vezetésével, akinek segítségére voltak: Gruber András, Vuzdugán Ferenc, Kocsis Ferenc, Gruber Pál és Székely Mózes építőbizottsági tagok.

Karácsonyi bazár Odorhelun. Saját tud. A Szociális Mieszió Társulat buzgó tagjainak kézmunkáiból kiállítást és karácsonyi bazárt rendez a szegények felségélyezésére. A bazár és kiállítás nagy érdeklődés mellett nyílt meg.

A sanmartin-ciucani Oltáregylet december 6-án rendezte meg első téli teastélyét. A kitűnő műkedvelőgárda Konrád Kálmánné és Biró Gézané urnók rendezésében, Emmet Lavry: „Az Ur katonái” című 3 felvonásos drámáját mutatta be. Ugy a rendezés, mint az előadás nagyszerűen sikerült s ha tekintetbe vesszük azt, hogy a nehéz dráma vidéki színpadon került bemutatásra, annál nagyobb elismerés illeti egy a rendezőket, mint a szereplőket. Szerepeltek: Holló Gyula, Bodó Mihály, Lengyel József, Ferenczi Károly, Pongrácz Vilmos, Székely György, Szócs Sándor, Klimovszki András, Rafain Imre, Balázs Sándor, Vitos Ilonka. Az előadás előtt Várbeli István s. Ielkász tartott rövid, tartalmas beszédet. Nagy Antal esperes-plébános kerületi tanfelügyelőről kell még megemlékezni, akinek elősörban érdeme az Oltáregylet megalapítása, de dicséret illeti az egylet tagjait és a helybeli műkedvelőket is. Háziasszonyok voltak: Konrád Kálmánné, Biró Gézané, Bartha Ádámmé, Klimovszki Andrásné.

Az odorhelui római katolikus egyházközség vasárnap, a Szent Miklós-napi búcsúval kapcsolatosan ünnepelte plébániája ujjáalakításának háromszázados évfordulóját. Az ünnepies szentmisét fényes segédlettel Szézyes Dénes alba-iuliai székesegyházi preláus-kanonok mondotta s az ünnepi prédikációt Sándor Imre pápai kamarás, helybeli plébános tartotta.

Az egyetlen átfogó könyv a mai Európáról: Aradi Zsolt:

Az európai forradalom

című legújabb műve.

(A mai Európa politikai, gazdasági, világnézetű mozgalmai.)

A német forradalom, a francia átalakulás, a dunavölgyi kérdés, a fasizmus, Oroszország, a külön angol világ, a Baltikum, a Balkán, a kisebbségi kérdés, az európai zsidókérdés, a konferenciák, az európai fiatalság, az európai katolicizmus, stb. összefoglaló rajza.

Ara 80 lei és portó.

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNAL.

KÖZGAZDASÁG

A szövetkezeti eszme térhódítása

Odorheiu. Saját tud. A szövetkezeti eszme térhódításának legutóbb városunkban volt ünnepe. A Polgári Önképző Egylet, amely immár harminchat éve rendezti minden évben szabadliceumi előadásait, az idei első előadást a szövetkezeti eszme népszerűsítésének szentelte. Csiky Albert egyleti elnöknek a szabadliceumi előadások fontosságát jelző megnyitó beszéde után Voszka István dr. „Karoljuk fel intézményeinket és szervezzünk új alakulásokat” címmel tartott gyakorlati előadást, amelyben adatokkal és példákkal világította meg, hogy a szövetkezés gondolatának a megvalósítása hogyan tette egyes országoknak a polgárait jómódúakká és gazdagokká. Előadása végén sürgette a szövetkezeti eszme minél intenzívebb felkarolását. A nagy figyelemmel hallgatott előadás után Biró Lajos és Gyerkes Mihály tették meg jelentéseiket annak a bizott-

ságnak nevében, amelyet a Polgári Önképző Egylet egy gazdasági és hitelszövetkezet létesítése céljából küldött ki. A bizottság titkára részletesen ismertette azokat az előnyöket, amiket egy ilyen hitelszövetkezet létesítése jelent és kérte az eszme felkarolását, hogy a szövetkezet mielőbb megvalósulhasson. A kérdéshez Kassay F. István dr., Filó Ferenc dr., Pál Gyula dr. és Wenetsek József dr. szólottak hozzá, mindnyájan pártolva az eszmét és felkérve a bizottságot, hogy folytassák tovább munkájukat, hogy a szövetkezet mielőbb megvalósuljon. A gyűlés után nyomban megkezdették az üzletresek jegyzését s már a törvényben előírt jegyzés meg is történt. A szabadliceumi előadást a tartalmas előadásokban és felszólalásokon kívül a Székely Dalegylet énekszámai és az IKE ifjainak szavalatai élenkítették.

A pékek által készített különlegességek ára nem emelhető

Bucuresti-i magánforrásból jelentik a következőket: Az országos buzaértékesítő bizottság a kenyérbélyegek alkalmazására újabb rendeletet adott ki. A rendelet arról intézkedik, hogy a pékségek által készített ugynevezett specialitásokat 250 gramm súlydifferenciával számítsák. Ez a kenyérbélyeg miatt szükséges, mert a kenyérbélyegeket eme súlydifferencia értékében állapították meg. A kenyér számára engedélyezett súlyingadozások ezen specialitásokra is érvényesek. A percc, zsemlye és kifli sulya legfeljebb 60 gram lehet. Specialitások elnevezés alatt a pékműhelyek azon készítményei értendők, amelyeknek sulyát és árát a városvezetés állapította meg. Amennyiben specialitások sulya kevesebb, mint 1936. november 1-én volt, úgy azok árát át kell számítani. A specialitások árát azonban semmi körülmények között sem szabad felemelni. Ardealban, Banatban, ahol a pékek magánszemélyek számára ugynevezett házikenyéret sütnek, a városvezetések kötelesek úgy a házikenyér, mint a pékek által süthető kenyér sulyát megszabni.

Amerikába özönlik Európa tőkéje

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államokban a kereskedelmi minisztérium kimutatása szerint 1936 szeptember hó 30-án 7.000.000.000 dollár értékű idegen tőke volt beruházva. Ez év január elsejétől szeptember 30-ig 2.281.659 ezer dollár külföldi tőke özönlött az Egyesült Államokba, még pedig Angliából 780.204.000, Svájból 279.630.000, Franciaországból 201.940.000, Hollandiából 194.962 ezer, Németországból 73.863.000, Olaszországból 28.714.000, egyéb európai országokból 197.241.000, Kanadából 138.482.000, latin Amerikából 159.926.000, a Távo! Keletről 195.015.000 és más országokból 13.668.000 dollár.

Hibátlan helyesírás a műveltség fokmérője!

Balassa József dr

A magyar helyesírás kézikönyve és szótára

Ára 99 lei és portó.

Kapható könyvoszfályunknál.

Buza 400—410 lei

Az oradeai Mezőgazdasági Kamara a terménypiac tegnapi áraitól az alábbi hivatalos jelentést adta ki:

Buza 400—410, rozs 270—280, tengeri 200—210, csöves tengeri 130—140, árpa 290—300, zab 280, bab 500, napraforgó 360—380, tökmag 550—560, széna 140, lóhere-lucerna 180—200, szalma 30—35 lei.

A kövér sertés ára a tegnapi piacon 18—22 lei között mozgott.

TELVE VANNAK A CONSTANTAI GABONARAKTÁRAK.

Bucuresti. Saját tud. Constantából jelentik, hogy a kikötői gabonaraktárakban minden tevékenység szünetelni kénytelen, mert a raktárakban Németország számára 6000 vagon gabonát helyeztek el, de az elszállításra még nem érkeztek meg a jelzett német hajók. A kikötőigazgatóság a raktárak felszabadítása céljából december 15-től kezdve növelni fogja az elraktározási díjakat.

Megszakadtak Párizsban a külföldi tartozások ügyében folytatott tárgyalások

Bucuresti. Saját tud. A tárgyalások, amelyek a román küldöttség Párizsban a külföldi tartozások részleteinek törlesztési módzataira vonatkozólag folytatott, megszakadtak, mert a román kormány javaslatát a román államkötvények külföldi tulajdonosainak képviselői csak részben fogadták el. A román bizottság hazautazott jelentést tenni a tárgyalás eredményeiről. A külföldi bizottság is újabb utasításokat kér megbizóttól.

A pénzügyminiszter nem hajlandó leszállítani a hitelügyletek bélyegilletékét. Bucuresti-ből jelentik: A Banca Nationala törvénytervezetet készített a bélyegtörvény módosítására. A törvénytervezetet most tanulmányozza a pénzügyminiszter. A törvénytervezet, beavatott forrásból nyert értesüléseink szerint, jelentős illetékesökentést tartalmaz a hitelügyletekkel kapcsolatban. Ezek az illetékesökentések bizonyos esetekben elérik az 50 százalékot. A legnagyobb illetékeskedvményt fogják élvezni, a kisletékeskedvményt kapják a kisiparosok és a kisgazdák számára folyósított hitelek. A pénzügyminiszterium, amint értesülünk, nem tette magáévá a Banca Nationala tervezetét és nem hajlandó leszállítani a bélyegilletéket, mert az így előálló költségvetési hiányra nem tud fedezetet találni.

Apechidetesek

Adás-vétel

Eladó
komplett ebédülő és háló, Oradea, Strada Xenopol 15. szám.

Fényképezőgépet
veszek 6x9 cm. filmre, Juhász, Str. Simion Stefan 24. Oradea.

6 személyes
uj majolika teaszervíz eladó, Oradea, Strada Lungă 3.

Különfélé
jó állapotban lévő gyermekjátékok eladók — Ugyanott egy ródi és egy 10 vagy 12 éves gyermeknek való zöld siótlöny is eladó. Oradea, Str. Regele Carol 19. szám. Chaura.

Jókarban levő
gyermekkoszit megvételre keresek. Cim a kiadóban.

Gebrüder
Stinngl zongora, rövid eladó. Oradea, Strada Sztaroveszky I. em. 9.

Eladó
olcsón egy polituros ág. Oradea, Strada Alexandri 32. emelet balra.

MAGAS
árért veszek aranyat, ezüstöt, briliántot bármilyen mennyiségben, HERBST ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 3.

Eladó
ebédülő kredenc, asztal és egy 6 karu csillár. Oradea, Str. Pasteur No. 37.

PUHA ÓLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Alkalmazás

Gyermekszertő
mindenes felvétetik jó bizonyítvánnyal. Cim: Oradea, Str. Sztaroveszky 17-a.

Mindenes
házzetetőni állást keresek plébánián magános öreg urnát, vagy házaspárnál. Cim: Str. Pietroasă No. 12. Cluj.

Lakás

Urinőnek
kiadó utcai parkettes szép nagy szoba, előszobával, butor nélkül. Oradea, Str. Millerand 3. szám. I. emelet.

Világos,
utcai butorozott szoba a központban azonnala kiadó. Oradea, Strada Duca 8. I. em.

Két utcai szoba
konyha és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó. Oradea, Str. Leagănuului 12. sz.

Különfélé

Elveszett
egy 6 hónapos tigris-szőrű buldogg kutya. Megtaláló jutalmat kap Oradea, Strada Dorobantilor 22. szám.

Kaczián
borpince Oradeán, Str. Regele Carol 24. sz. a. megnyílt. Borok lite renként kaphatók.

Gyomorégés,
és gyomorsavtúltengés, emésztési zavarok, epebaj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor. Ára 60 lei. Lerakat: Csanda gyógyszerár, Oradea.

Kép az angol-magyar futballmérkőzésről.

Drake, az angolok gólkordere a földön fekvő Szabó mellett gólt lő. Hátterben Sárosi dr és Vágó, magyar játékosok.